

algemeen reglement Ons Middelbaar Onderwijs

© 2003. Ons Middelbaar Onderwijs Tilburg

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ons Middelbaar Onderwijs.

Artikel 1 Begripsbepaling

In dit reglement wordt verstaan onder:

- a. Ons Middelbaar Onderwijs: de vereniging Ons Middelbaar Onderwijs.
- b. De statuten: de statuten van Ons Middelbaar Onderwijs
- c. De Raad van Bestuur: het bevoegd gezag van de vereniging, belast met de taken en verantwoordelijkheden, zoals omschreven in artikel 28 van de statuten.
- d. Directeur: eindverantwoordelijk schoolleider.
- e. School: school of instelling waarvan de directeur door de Raad van Bestuur is benoemd.
- f. Colleges van Advies: adviesorgaan voor de directeur(en).
- g. WVO: Wet op het Voortgezet Onderwijs

Artikel 2 Toegankelijkheid

De scholen van Ons Middelbaar Onderwijs zijn voor iedereen - die de doelstelling van Ons Middelbaar Onderwijs accepteert - toegankelijk als leerling of als toehoorder behoudens nader te stellen eisen.

Artikel 3 Toelating

1. Voor toelating van leerlingen tot het brugjaar van scholen van Ons Middelbaar Onderwijs gelden de voorwaarden als gesteld in het Inrichtingsbesluit WVO onder de artikelen 2 tot en met 9; welke volledigheidshalve als bijlage is ingevoegd. De wettelijke toelatingscriteria kunnen door de directeur worden aangevuld met schoolspecifieke toelatingseisen, indien deze voorafgaand aan de aanmelding bekend zijn gemaakt.
2. Voor toelating van leerlingen tot een hoger leerjaar van scholen van Ons Middelbaar Onderwijs gelden de voorwaarden als gesteld in het Inrichtingsbesluit WVO onder de artikelen 10 en 11. De wettelijke toelatingscriteria kunnen door de directeur worden aangevuld met schoolspecifieke toelatingseisen, indien deze voorafgaand aan de aanmelding bekend zijn gemaakt.
3. Een besluit over toelating van een leerling wordt genomen door een door de directeur aangewezen commissie of functionaris. Een besluit over toelating of een weigering tot toelating wordt schriftelijk en met opgave van redenen aan de

(kandidaat)leerling (en indien deze nog niet de leeftijd van 18 jaren heeft bereikt, ook aan diens ouders, voogden of verzorgers) kenbaar gemaakt.

4. Tegen een besluit tot niet-toelating kunnen belanghebbenden - binnen zes weken na de bekendmaking - schriftelijk beroep instellen bij de directeur. De directeur beslist in overeenstemming met artikel 27 van de WVO binnen vier weken na ontvangst van het beroepschrift, doch niet eerder dan nadat de (kandidaat)leerling (en indien deze de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt, ook diens ouders, voogden of verzorgers) in de gelegenheid is gesteld te worden gehoord en kennis heeft kunnen nemen van de op die besluiten betrekking hebbende adviezen of rapporten. Indien de directeur het beroepschrift gegrond verklaart, vernietigt de directeur, schriftelijk en met redenen omkleed, het bestreden besluit en neemt een nieuw besluit.

Artikel 4 Bevordering en afwijzing van leerlingen

1. De directeur rapporteert over de vorderingen van de leerlingen aan hun ouders, voogden of verzorgers dan wel de meerderjarige leerling tenminste drie keer per jaar.
2. De directeur stelt een normenstelsel vast op grond waarvan een beslissing tot bevordering of afwijzing van een leerling naar het volgende leerjaar kan worden genomen. In dit normenstelsel is de besluitvormingsprocedure omtrent bevordering en afwijzing opgenomen.
3. Een besluit over bevordering en afwijzing tot een volgend leerjaar van een leerling wordt genomen door een door de directeur aangewezen commissie of functionaris.
4. Tegen een besluit tot afwijzing tot een volgend leerjaar kan, binnen één week, nadat het besluit aan de kandidaat is medegedeeld, schriftelijk beroep ingesteld worden bij de directeur. De directeur beoordeelt of het normenstelsel juist is gehanteerd en of de besluitvormingsprocedure zorgvuldig heeft plaatsgevonden. De directeur beslist binnen één week na ontvangst van het beroepschrift. Indien de directeur het beroepschrift gegrond verklaart, vernietigt de directeur, schriftelijk en met redenen omkleed, het bestreden besluit en neemt een nieuw besluit.

Artikel 5 Examen

1. De directeur is belast met de examinering van leerlingen.
2. Ten behoeve van de examinering van leerlingen stelt de directeur een examenreglement vast en een examencommissie in. De wettelijke bepalingen van het eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo worden daarbij in acht genomen. Volledigheidshalve is het examenbesluit als bijlage opgenomen.

Artikel 6 Schorsing

1. Wanneer een leerling zich schuldig maakt aan wangedrag of in strijd handelt met de voorschriften die op hem van toepassing zijn, kan hem door een door de directeur aangewezen functionaris voor een periode van ten hoogste één week de toegang tot de lessen worden ontzegd.
2. Ten aanzien van schorsing van een leerling is van toepassing hetgeen in artikel 13 van het Inrichtingsbesluit WVO is bepaald; volledigheidshalve is het inrichtingsbesluit als bijlage ingevoegd.
3. De door de directeur aangewezen functionaris deelt een besluit tot schorsing schriftelijk en met opgave van redenen, mee aan de betrokkene (en, indien deze minderjarig is, ook aan de ouders, voogden of verzorgers van de betrokkene). Van een ontzegging van de toegang tot de lessen voor een periode langer dan 1 dag, stelt de door de directeur aangewezen functionaris de inspectie schriftelijk en met opgave van redenen in kennis.
4. Tegen een besluit tot schorsing kunnen belanghebbenden - binnen één week na de bekendmaking schriftelijk beroep instellen bij de directeur. De directeur beslist binnen één week na ontvangst van het beroepschrift. Indien de directeur het beroepschrift gegrond verklaart, vernietigt de directeur, schriftelijk en met redenen omkleed, het bestreden besluit en neemt een nieuw besluit.
5. De directeur kan, gedurende de behandeling van het beroep, de strafmaat opschorten totdat door de directeur de beslissing op het beroepschrift is genomen.

Artikel 7 Definitieve verwijdering

1. Wanneer een leerling zich schuldig maakt aan wangedrag of in strijd handelt met de voorschriften die op hem van toepassing zijn, kan hij door een door de directeur aangewezen functionaris definitief worden verwijderd.
2. Ten aanzien van de definitieve verwijdering van een leerling van school, is van toepassing hetgeen in artikel 14 van het Inrichtingsbesluit WVO is bepaald; volledigheidshalve is het Inrichtingsbesluit als bijlage ingevoegd.
3. De door de directeur aangewezen functionaris kan besluiten tot definitieve verwijdering van leerlingen nadat deze (en indien de leerling nog niet de leeftijd van 18 jaren heeft bereikt, ook diens ouders, voogden en verzorgers) in de gelegenheid is gesteld hierover te worden gehoord. Een besluit van de door de directeur aangewezen functionaris over definitieve verwijdering wordt schriftelijk en met opgave van redenen aan de leerling (en indien deze nog niet de leeftijd van 18 jaren heeft bereikt, ook aan diens ouders, voogden of verzorgers) kenbaar gemaakt.
4. Indien een leerplichtige leerling wordt verwijderd, zal - gedurende de periode dat de leerling nog niet is toegelaten tot een andere school - hij worden geschorst in afwachting van plaatsing van de betrokken leerling op een andere school. Voor een schorsing voorafgaand aan definitieve verwijdering, geldt niet het bepaalde in artikel 6 van dit reglement en is de wettelijke en reglementaire schorsingstermijn van één week niet van toepassing.
5. Tegen een besluit tot definitieve verwijdering kunnen belanghebbenden - binnen zes weken na de bekendmaking schriftelijk beroep instellen bij de directeur. De directeur beslist in overeenstemming met artikel 27 WVO binnen vier weken na ontvangst van het beroepschrift, doch niet eerder dan nadat de leerling (en indien deze de leeftijd van 18 jaar niet heeft bereikt, ook diens ouders, voogden of verzorgers) in de gelegenheid is gesteld te worden gehoord en kennis heeft kunnen nemen van de op die besluiten betrekking hebbende adviezen of rapporten. Indien de directeur het beroepschrift gegrond verklaart, vernietigt de directeur, schriftelijk en met redenen omkleed, het bestreden besluit en neemt een nieuw besluit.
6. De directeur kan de desbetreffende leerling, gedurende de behandeling van het beroep, de toegang tot de school ontzeggen.

Artikel 8 Lessen

De leerlingen zijn verplicht alle lessen te volgen, zoals die in de roosters voor hen zijn vastgesteld. Vrijstelling van het volgen van lessen kan binnen de wettelijke mogelijkheden slechts gegeven worden door de directeur.

Artikel 9 Schade

De schade door een leerling toegebracht aan het schoolgebouw, de meubels, de leermiddelen enz., alsmede aan de eigendommen van anderen, worden op kosten van de leerling, ouders, verzorgers of voogden van de schuldige leerling hersteld.

Artikel 10 Schoolreglement/leerlingenstatuut

1. De scholen van Ons Middelbaar Onderwijs hebben hun eigen schoolreglement/leerlingenstatuut. Dit reglement mag niet in strijd zijn met de bestaande wettelijke voorschriften, de statuten van Ons Middelbaar Onderwijs, de CAO OMO en de bepalingen van dit algemeen reglement.
2. Het schoolreglement/leerlingenstatuut zal tenminste moeten bevatten regelingen met betrekking tot de algemene gang van zaken en de orde in de school.

Artikel 11

In alle gevallen waarin dit reglement en het schoolreglement/leerlingenstatuut niet voorzien, beslist de Raad van Bestuur van Ons Middelbaar Onderwijs.

Het algemeen reglement Ons Middelbaar Onderwijs is vastgesteld door de Raad van Bestuur in zijn vergadering van 7 januari 2003.

Bijlage 1

Inrichtingsbesluit WVO (versie geldig vanaf 17 mei 2002)

Inrichtingsbesluit WVO (versie geldig vanaf 17 mei 2002)

DEEL I. VOORTGEZET ONDERWIJS

HOOFDSTUK I. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deel I van dit besluit wordt verstaan onder:

wet: deel I van de Wet op het voortgezet onderwijs;

Onze Minister: Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en wat het onderwijs op het gebied van landbouw en natuurlijke omgeving betreft, *Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij*;

inspectie: de inspectie, bedoeld in artikel 113 of 114 van de wet;

v.w.o.: voorbereidend wetenschappelijk onderwijs;

h.a.v.o.: hoger algemeen voortgezet onderwijs;

m.a.v.o.: middelbaar algemeen voortgezet onderwijs;

v.b.o.: voorbereidend beroepsonderwijs;

v.m.b.o.: voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 21 van de wet, verzorgd door een in dat artikel bedoelde school of scholengemeenschap;

school: een school voor v.w.o., een school voor h.a.v.o., een school voor m.a.v.o. , een school voor v.b.o. of een school voor praktijkonderwijs;

profiel: het profiel, bedoeld in artikel 12, tweede lid, van de wet;

gemeenschappelijk deel: het in artikel 12, vierde lid, onderdeel a, van de wet bedoelde onderdeel van het profiel;

profieldeel: het in artikel 12, vierde lid, onderdeel b, van de wet bedoelde onderdeel van het profiel;

vrij deel: het in artikel 12, vierde lid, onderdeel c, van de wet bedoelde onderdeel van het profiel;

normatieve studielast: de normatieve studielast, bedoeld in artikel 12, vijfde lid, van de wet;

theoretische leerweg: de theoretische leerweg, genoemd in artikel 10 van de wet;

basisberoepsgerichte leerweg: de basisberoepsgerichte leerweg, genoemd in artikel 10b van de wet;

kaderberoepsgerichte leerweg: de kaderberoepsgerichte leerweg, genoemd in artikel 10b van de wet;

gemengde leerweg: de gemengde leerweg, genoemd in artikel 10d van de wet;

praktijkonderwijs: het praktijkonderwijs, bedoeld in artikel 10f van de wet;

intrasectoraal programma: een in artikel 26j genoemd intrasectoraal programma;

bevoegd gezag: het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 1 van de wet;

stage: de stage, bedoeld in artikel 22, derde lid, onderdeel b, van de wet;

stagegever: de rechtspersoon of de natuurlijke persoon bij wie de stage wordt doorlopen;

stageleraar: de leraar van de school waarop de leerling is ingeschreven, belast met de begeleiding van de leerling tijdens de stage;

stagebegeleider: degene die is belast met de begeleiding van de leerling en werkzaam is bij de stagegever;

de vakken behorende tot de beeldende vorming: tekenen, handvaardigheid (handenarbeid), handvaardigheid (textiele werkvormen), fotografie, film, audio-visuele vorming;
kunsvakken: de vakken behorende tot de beeldende vorming, alsmede muziek, dans en drama.

HOOFDSTUK II. TOELATING, VOORWAARDELIJKE BEVORDERING, VERWIJDERING

Artikel 2. Toelating algemeen

1. Het bevoegd gezag beslist over de toelating van leerlingen.
2. Het bevoegd gezag kan bepalen dat de in het eerste lid bedoelde bevoegdheid onder zijn verantwoordelijkheid wordt uitgeoefend door een door het bevoegd gezag in te stellen toelatingscommissie.
3. Het bevoegd gezag regelt de werkzaamheden, omvang en samenstelling van de in het tweede lid bedoelde toelatingscommissie en kan de uitoefening van de bevoegdheid door de commissie nader regelen.

Artikel 3. Toelating eerste leerjaar v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o., v.b.o., uitgezonderd praktijkonderwijs

1. Tot het eerste leerjaar van een school, behalve voor zover het betreft een school voor praktijkonderwijs; kan als leerling slechts worden toegelaten degene die:
 - a. afkomstig is van een school voor basisonderwijs en bij wie naar het oordeel van de directeur van de school voor basisonderwijs de grondslag voor het volgen van aansluitend voortgezet onderwijs in voldoende mate is gelegd, of
 - b. afkomstig is van een school voor basisonderwijs of een speciale school voor basisonderwijs als bedoeld in de Wet op het primair onderwijs en aan het einde van het schooljaar de leeftijd van 14 jaar heeft bereikt, of
 - c. afkomstig is van een school voor speciaal onderwijs, een school voor voortgezet speciaal onderwijs of een school of instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in de Wet op de expertisecentra en bij wie naar het oordeel van de directeur van de desbetreffende school of instelling de grondslag voor het volgen van aansluitend voortgezet onderwijs in voldoende mate is gelegd.
2. Bij beslissingen over de toelating op grond van het eerste lid betreft het bevoegd gezag het onderwijskundig rapport dat ingevolge artikel 42 van de Wet op het primair onderwijs dan wel ingevolge artikel 43, tweede lid, van de Wet op de expertisecentra of artikel 163, tweede lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs is opgesteld.
3. De toelating tot het eerste leerjaar van een school kan niet voorwaardelijk geschieden.
4. In gevallen waarin toepassing van het eerste of tweede lid niet mogelijk is, kan de inspectie afwijking van het eerste of tweede lid toestaan.

Artikel 4. Aanvullende toelatingsvoorwaarden eerste leerjaar v.w.o., h.a.v.o. en m.a.v.o.

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 3 wordt de beslissing over de toelating van een kandidaat-leerling tot het eerste leerjaar van een school voor v.w.o., voor h.a.v.o. of voor m.a.v.o., mede gebaseerd op een onderzoek naar de geschiktheid voor het volgen van het onderwijs aan de school waarvoor de toelating wordt gevraagd.

2. Het onderzoek naar de geschiktheid vindt plaats met behulp van ten minste één van de hierna genoemde middelen, ter keuze van het bevoegd gezag:
 - a. een toelatingsexamen, door de leraren van de school afgenomen, dat zich ten minste uitstrekt over de vakken Nederlandse taal en rekenen;
 - b. een proefklasse;
 - c. een onderzoek naar de kennis en het inzicht van de kandidaat-leerling in ten minste het laatstelijk door hem gevolgde schooljaar aan de basisschool, de speciale school voor basisonderwijs, de school voor speciaal onderwijs, de school voor voortgezet speciaal onderwijs of de school of instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs;
 - d. een psychologisch onderzoek.
3. Een kandidaat-leerling wordt niet onderworpen aan een psychologisch onderzoek als bedoeld in het tweede lid, onderdeel d, dan met toestemming van hen die de ouderlijke macht of de voogdij over hem uitoefenen. Deze worden op hun verzoek in de gelegenheid gesteld van de resultaten van het onderzoek kennis te nemen.
4. Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat het rapport van het in het tweede lid, onderdeel d, bedoelde psychologisch onderzoek wordt bewaard op een plaats die uitsluitend toegankelijk is voor het bevoegd gezag en de met het onderzoek belaste functionarissen. De ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat-leerling en de inspectie krijgen desgewenst inzage in dit psychologisch rapport. Het psychologisch rapport wordt in de school bewaard tot ten minste drie jaren en ten hoogste vijf jaren na het tijdstip waarop de leerling de school heeft verlaten en wordt in elk geval binnen twee maanden na het verstrijken van laatstbedoelde termijn van ten hoogste vijf jaren vernietigd.
5. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op een in het eerste lid genoemde school die een gemeenschappelijk eerste leerjaar heeft met een school voor v.b.o.

Artikel 5. Melding toelatingsprocedure, toelatingsbeslissingen en studieresultaten

1. Het bevoegd gezag doet mededeling aan de inspectie van de te volgen procedure voor de toelating tot het eerste leerjaar. Het zendt jaarlijks binnen 6 maanden na de toelating een verslag betreffende de toegepaste toelatingmiddelen en van de daarmee opgedane ervaringen aan de inspectie.
2. Het bevoegd gezag stelt de directeur van de basisschool, de speciale school voor basisonderwijs, de school voor speciaal onderwijs, de school voor voortgezet speciaal onderwijs of de school of instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs in kennis van de beslissing omtrent de toelating en, na afloop van het eerste leerjaar, indien de directeur dit verzoekt, van de studieresultaten van de leerling.

Artikel 6. Afwijkingen van artikel 3 of artikel 4

1. In afwijking van artikel 3 of artikel 4 kan het bevoegd gezag van een school voor v.w.o. of voor h.a.v.o. tot het eerste leerjaar van die school toelaten:
 - a. de kandidaat-leerling die tot het eerste leerjaar van een andere school voor v.w.o. of voor h.a.v.o. is toegelaten;

- b. de kandidaat-leerling die het eerste leerjaar van een school voor m.a.v.o. gedeeltelijk heeft doorlopen, indien de studieresultaten daartoe naar het oordeel van het bevoegd gezag aanleiding geven.
2. In afwijking van artikel 3 of artikel 4 kan het bevoegd gezag van een school voor m.a.v.o. tot het eerste leerjaar van die school toelaten:
 - a. de kandidaat-leerling die tot het eerste leerjaar van een andere school voor m.a.v.o. of tot het eerste leerjaar van een school voor v.w.o. of voor h.a.v.o. is toegelaten;
 - b. de kandidaat-leerling die het eerste leerjaar van een school voor v.b.o. gedeeltelijk heeft doorlopen, indien de studieresultaten daartoe naar het oordeel van het bevoegd gezag aanleiding geven.
3. In afwijking van artikel 3 kan het bevoegd gezag van een school voor v.b.o. tot het eerste leerjaar van die school toelaten de kandidaat die tot het eerste leerjaar van enige school is toegelaten.

Artikel 7. Toelatingsvoorwaarde praktijkonderwijs

Tot een school of afdeling voor praktijkonderwijs kan als leerling worden toegelaten degene die de leeftijd van ten minste 12 jaar heeft bereikt.

Artikel 8. Bijzondere toelatingsvoorwaarden scholen en afdelingen v.b.o., aangewezen op grond van artikel 24, vijfde lid, W.V.O.

Onverminderd het bepaalde in de artikelen 3, 7 en 10, eerste lid, wordt een kandidaat-leerling niet toegelaten tot een school of afdeling, aangewezen op grond van artikel 24, vijfde lid, van de wet, dan nadat het bevoegd gezag zich ervan heeft vergewist dat dit onderwijs voor hem het meest aangewezen is, gelet op de bijzondere aard en doelstelling van het desbetreffende onderwijs.

Artikel 9. Toelating gelijksoortige school

Een leerling, komende van een gelijksoortige school, wordt bij toelating geplaatst in het leerjaar waarin de leerling op die school onderwijs had mogen volgen.

Artikel 10. Toelating hogere leerjaren

1. Tenzij artikel 9 van toepassing is, wordt een leerling niet tot een hoger leerjaar dan het eerste toegelaten dan nadat uit een door het bevoegd gezag ingesteld onderzoek is gebleken dat de leerling het onderwijs in het leerjaar waarvoor toelating wordt gevraagd, naar verwachting met voldoende resultaat zal kunnen volgen, met dien verstande dat toelating van een leerling tot het tweede of derde leerjaar niet wordt geweigerd op de grond dat de leerling een of meer vakken niet heeft gevolgd.
2. Tot het vierde leerjaar van een school of afdeling voor h.a.v.o. kan als leerling slechts worden toegelaten degene die in het bezit is van een hierna genoemd bewijs, diploma of getuigschrift:
 - a. een bewijs de eerste drie leerjaren van een school voor v.w.o. of van een school voor h.a.v.o. met gunstig gevolg te hebben doorlopen;
 - b. het diploma voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs voor zover het betreft de theoretische leerweg, mits examen is afgelegd in ten minste wiskunde en, tenzij daarvoor een vrijstelling op grond van artikel 11e, eerste lid, van de wet is verleend, Franse taal of Duitse taal, met dien verstande dat voor toelating tot het profiel natuur en techniek

- onderscheidenlijk het profiel natuur en gezondheid, bedoeld in artikel 12, derde lid, onderdeel a onderscheidenlijk onderdeel b, van de wet, tevens examen moet zijn afgelegd in natuur- en scheikunde I onderscheidenlijk in natuur- en scheikunde I of biologie;
- c. een diploma waaruit blijkt dat een school die aansluitend op het basisonderwijs op grond van de Experimentenwet onderwijs heeft geëxperimenteerd met het geven van middenschoolonderwijs, met goed gevolg is doorlopen en een bewijs waaruit blijkt dat de resultaten van het gevolgde onderwijs overeenstemmen met het niveau dat ingevolge het bepaalde in onderdeel a of b van dit lid voor toelating van een leerling is voorgeschreven;
 - d. een getuigschrift basisvorming van een school die aansluitend op het basisonderwijs op grond van de Experimentenwet onderwijs heeft geëxperimenteerd met basisvorming en primair beroepsonderwijs en een verklaring waaruit blijkt dat de resultaten van het gevolgde onderwijs overeenstemmen met het niveau dat ingevolge het bepaalde in onderdeel a of b van dit lid voor toelating van een leerling is voorgeschreven.
3. De inspectie kan in bijzondere gevallen afwijking van het bepaalde in het tweede lid toestaan, indien de leerling naar verwachting het onderwijs in het vierde leerjaar met voldoende resultaat zal kunnen volgen.

Artikel 11. Verlenging verblijfsduur in verband met onbillijkheden

Alvorens toepassing te geven aan artikel 27, tiende lid, van de wet, vergewist de inspectie zich ervan, dat het bevoegd gezag de ouders van de betrokken leerling in de gelegenheid heeft gesteld te worden gehoord over het verzoek van het bevoegd gezag. De inspectie betreft bij haar beslissing in elk geval de zienswijze van de ouders.

Artikel 12. Voorwaardelijke bevordering

1. Voorwaardelijke bevordering wordt uitdrukkelijk op het eindrapport vermeld. Bovendien wordt hiervan schriftelijk mededeling gedaan aan ouders, voogden of verzorgers, waarbij wordt vermeld het tijdstip waarop definitief omtrent de overgang zal worden beslist alsmede de voorwaarden waaraan moet worden voldaan om te kunnen worden bevorderd. Dit tijdstip ligt tussen 1 oktober en 1 januari daarop volgend.
2. Een leerling wordt niet voorwaardelijk bevorderd tot het hoogste leerjaar.

Artikel 13. Schorsing

1. Het bevoegd gezag kan met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één week schorsen.
2. Het besluit tot schorsing wordt schriftelijk aan de betrokkene en, indien deze nog niet de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt, ook aan de ouders, voogden of verzorgers van de betrokkene bekendgemaakt.
3. Het bevoegd gezag stelt de inspectie van een schorsing voor een periode langer dan één dag schriftelijk en met opgave van redenen in kennis.

Artikel 14. Definitieve verwijdering

1. Het bevoegd gezag kan besluiten tot definitieve verwijdering van een leerling nadat deze en, indien de leerling nog niet de leeftijd van 18 jaren heeft bereikt, ook diens ouders, voogden of verzorgers, in de gelegenheid is onderscheidenlijk zijn gesteld hierover te worden gehoord. Een leerling wordt op grond van onvoldoende vorderingen niet in de loop van een schooljaar verwijderd.
2. Definitieve verwijdering van een leerplichtige leerling geschiedt slechts na overleg met de inspectie. Hangende dit overleg kan de leerling worden geschorst. Het overleg strekt er mede toe, na te gaan op welke andere wijze de betrokken leerling onderwijs zal kunnen volgen.
3. Het bevoegd gezag stelt de inspectie van een definitieve verwijdering schriftelijk en met opgave van redenen in kennis.

Artikel 15. Beslistermijn bij bezwaar

1. De besluiten tot weigering van de toelating van een kandidaat-leerling of tot definitieve verwijdering van een leerling worden schriftelijk en met opgave van redenen aan de leerling en, indien deze nog niet de leeftijd van 21 jaren heeft bereikt, ook aan diens ouders, voogden of verzorgers, bekendgemaakt, waarbij tevens de inhoud van het tweede lid wordt vermeld.
2. Binnen zes weken na de bekendmaking kunnen belanghebbenden bezwaar maken bij het bevoegd gezag.
3. Het bevoegd gezag beslist in overeenstemming met artikel 27 van de wet binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift, doch niet eerder dan nadat de kandidaat-leerling, onderscheidenlijk de leerling en, indien deze nog niet de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, ook diens ouders, voogden of verzorgers, in de gelegenheid is, onderscheidenlijk zijn gesteld, te worden gehoord en kennis heeft onderscheidenlijk hebben kunnen nemen van de op die besluiten betrekking hebbende adviezen of rapporten.
4. Het bevoegd gezag kan de desbetreffende leerling, gedurende de behandeling van het bezwaar tegen een besluit tot definitieve verwijdering de toegang tot de school ontzeggen.

HOOFDSTUK III. INRICHTING VAN HET ONDERWIJS

§ 1. Algemeen

Artikel 16. Vakanties

1. De tijd die per cursusjaar ten hoogste voor vakantie van de leerlingen mag worden besteed, bedraagt 72 schooldagen bij een zesdaagse schoolweek en 60 schooldagen bij een vijfdaagse schoolweek.
2. Onder schooldag wordt verstaan elke dag van de week met uitzondering van de zondag bij een zesdaagse schoolweek en met uitzondering van de zaterdag en de zondag bij een vijfdaagse schoolweek. Niet tot schooldagen worden gerekend:
 - a. nieuwjaarsdag, tweede paasdag, hemelvaartsdag, tweede pinksterdag en de beide kerstdagen, alsmede
 - b. nationale feestdagen.
3. Indien aan een bijzondere school onderwijs wordt gegeven gebaseerd op een levensbeschouwing volgens welke andere dan de in het tweede lid, onderdeel a, genoemde dagen als feestdagen worden aangemerkt, kunnen in plaats daarvan ten hoogste zes andere dagen niet tot schooldagen worden gerekend.

Artikel 17. Begin en einde van de zomervakantie

Bij ministeriële regeling worden het begin en het einde van de zomervakantie vastgesteld. De begin- en einddatum kunnen per groep van scholen verschillen.

§ 2. Basisvorming

Artikel 18. Combinaties van vakken

Gedurende de periode van basisvorming kunnen de onderstaande vakken in combinatie met elkaar worden gegeven:

- a. natuur- en scheikunde, biologie;
- b. twee of drie van de vakken geschiedenis en staatsinrichting, aardrijkskunde, economie;
- c. twee of meer van de vakken behorende tot de beeldende vorming;
- d. informatiekunde en een van de vakken Nederlandse taal, economie, wiskunde, natuur- en scheikunde, techniek.

Artikel 19. Afwijkingen onderdelen basisvorming

1. Voor afwijkingen als bedoeld in artikel 11e, derde lid, eerste volzin, van de wet kunnen in aanmerking komen leerlingen die naar het oordeel van het bevoegd gezag niet in staat zijn aan het eind van de basisvorming de kerndoelen te bereiken.
2. Het bevoegd gezag stelt een commissie in die adviseert ten aanzien van welke leerlingen artikel 11e, derde lid, van de wet toepassing kan vinden. Het bevoegd gezag regelt de omvang en samenstelling van de commissie.

3. In haar advies doet de commissie aan het bevoegd gezag voorstellen ten aanzien van de aard van de in het tweede lid bedoelde afwijkingen. Daarbij geeft zij aan waarop deze voorstellen zijn gegrond.
4. De commissie betreft in elk geval bij haar oordeelsvorming:
 1. in voorkomende gevallen het in artikel 3, tweede lid, bedoelde onderwijskundig rapport en de resultaten van het in artikel 4 bedoelde onderzoek naar de geschiktheid;
 2. indien de omstandigheid op grond waarvan afwijking wordt voorgesteld daartoe aanleiding geeft, de van een deskundige verkregen verklaring;
 3. de zienswijze van de ouders, voogden of verzorgers van de leerlingen, welke zienswijze blijkt uit een schriftelijke verklaring;
 4. de zienswijze van de leraar of leraren, belast met het onderwijs in het betrokken vak of de betrokken vakken, welke zienswijze blijkt uit een schriftelijke verklaring.
5. Het advies wordt schriftelijk uitgebracht aan het bevoegd gezag. Indien het bevoegd gezag voornemens is af te wijken van het advies van de commissie, overlegt het over dit voornemen met de commissie. De beslissing van het bevoegd gezag is met redenen omkleed. Het bevoegd gezag zendt een afschrift van zijn beslissing, vergezeld van het advies van de commissie en de daarbij gevoegde verklaringen, bedoeld in het vierde lid, aan de ouders, voogden of verzorgers van de betrokken leerlingen, aan de betrokken leraar of leraren en aan de inspectie.

Artikel 20

[Vervallen.]

§ 3. Overige inrichtingsvoorschriften v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o., v.b.o.

Artikel 21. Vakken in de periode van de eerste drie leerjaren v.w.o. en h.a.v.o.

1. In de eerste drie leerjaren tezamen van een school voor v.w.o. en een school voor h.a.v.o. wordt, naast het onderwijs in de vakken genoemd in artikel 11a, tweede lid, van de wet, onderwijs verzorgd in een derde moderne taal, zijnde Franse taal of Duitse taal. In de eerste drie leerjaren tezamen van een gymnasium wordt daarnaast nog onderwijs verzorgd in de vakken Latijnse taal en letterkunde en Griekse taal en letterkunde.
2. [Red: Abusievelijk is door Stb. 1997/588 de eerste volzin i.p.v. de tweede volzin gewijzigd.] Het bevoegd gezag kan goedkeuren dat een leerling van een school als bedoeld in het eerste lid, wordt vrijgesteld van het volgen van onderwijs in de vakken Franse taal of Duitse taal, dan wel in deze beide vakken. Deze goedkeuring kan slechts worden verleend ten behoeve van leerlingen in de eerste drie leerjaren die:
 - a. onderwijs in de taal van het land van oorsprong, bedoeld in artikel 16 van de wet, volgen, of
 - b. voor de eerste maal tot een school als bedoeld in het eerste lid zijn toegelaten en daarbij zijn geplaatst in een hoger leerjaar dan het eerste en voordien buiten Nederland vergelijkbaar onderwijs hebben gevolgd en daarbij geen of te weinig onderwijs in het desbetreffende vak hebben genoten.

Artikel 22

[Vervallen.]

Artikel 23. Minimum aantal lessen lichamelijke opvoeding v.w.o. en h.a.v.o.; minimum aantal lessen bepaalde vakken m.a.v.o. en v.b.o.

1. In alle leerjaren tezamen van een school voor v.w.o. of h.a.v.o. wordt in lichamelijke opvoeding ten minste een aantal lessen verzorgd, gelijk aan 400 respectievelijk 360 uren.
2. In alle leerjaren tezamen van een school voor m.a.v.o. of v.b.o. wordt in de vakken, vermeld in de onderstaande tabel, ten minste het daarbij aangegeven aantal lessen verzorgd, waarbij wordt uitgegaan van lessen van elk 50 minuten onderwijs:
maatschappijleer 80
kunstvakken 320
lichamelijke opvoeding 400
3. Indien het onderwijs in een in het tweede lid genoemd vak wordt verzorgd in een geringer aantal minuten per lesuur dan 50, dient de totale tijd waarin onderwijs voor dat vak wordt verzorgd, niet te dalen beneden die welke in dat lid is voorgeschreven.

Artikel 24

[Vervallen.]

Artikel 25. Vakken doorstroomprogramma

Onderwijs dat door het bevoegd gezag van een school voor m.a.v.o. of voor v.b.o. wordt verzorgd met het oog op een goede aansluiting op vervolgonderwijs, omvat ten minste de vakken waarvan het bevoegd gezag, na overleg met het vervolgonderwijs, heeft vastgesteld dat deze van belang zijn voor doorstroming van de leerling naar assistentopleidingen en basisberoepsopleidingen als bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel a onderscheidenlijk onderdeel b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs.

Artikel 25a. Vakken praktijkonderwijs

Praktijkonderwijs omvat ten minste Nederlandse taal, rekenen/wiskunde, informatiekunde en lichamelijke opvoeding, alsmede de vakken waarvan het bevoegd gezag, na overleg met de gemeente die daarbij de werkgevers betreft die werkzaam zijn op de regionale arbeidsmarkt, heeft vastgesteld dat deze van belang zijn voor het uitoefenen van functies binnen die arbeidsmarkt.

Artikel 26. Adviesurentabellen v.m.b.o.

1. Onverminderd artikel 23 zijn de adviesurentabellen, bedoeld in artikel 23 van de wet, voor v.m.b.o. als volgt, waarbij is gerekend met:
 - a. lessen van elk 50 minuten,
 - b. het totaal aantal lessen per vak, en
 - c. een totaal van 1280 uren in elk van de eerste drie leerjaren, gebaseerd op 32 lesuren per week, en van 1200 uren in het vierde leerjaar, gebaseerd op 30 lesuren per week.
2. Waar nodig bevatten de in het eerste lid bedoelde adviesurentabellen een uitsplitsing tussen uren die gelden voor alle leerlingen (links van de stippellijn), en uren in aanvulling daarop voor leerlingen die het desbetreffende vak hebben gekozen (rechts van de stippellijn).

Vak	beroepsgerichte leerwegen								
	theoretische leerweg			basis		kader		Gemengde Leerweg	
Nederlands	600			520		560		600	
Engels	480			400		440		480	
Maatschappijleer	80			80		80		80	
Kunstvakken I	320			320		320		320	
Lichamelijke opvoeding	400			400		400		400	
Afdelingsvak of intrasectoraal programma				960		960		320	
Tweede moderne vreemde taal	240	200	240	120	240	120	240	200	
Derde moderne vreemde taal	200	200				200		200	
Geschiedenis en staatsinrichting	200	200	200	120	200	160	200	200	
Aardrijkskunde	140	200	140	120	140	160	140	200	
Maatschappijleer II	200			120		160		200	
Wiskunde	400	200	400	120 ¹	400	160	400	200	
Natuur- en Scheikunde I	200	200	200	120	200	160	200	200	
Natuur- en Scheikunde II	200								
Biologie	120	200	120	120	120	160	20	200	
Kunstvakken II	200							200	
Informatiekunde	20	20		20		20		20	
Verzorging	100	100		100		100		100	
Techniek	180	180		180		180		180	
Studielessen	80	80		80		80		80	

In deze tabel wordt verstaan onder:

kunstvakken I: de kunstvakken van het gemeenschappelijk deel van de leerwegen, bedoeld in het vijfde lid van de artikelen 10, 10b en 10d van de wet, en

kunstvakken II: de kunstvakken van het vrije deel van de theoretische leerweg, bedoeld in artikel 10, zevende lid, onder b, van de wet en van de gemengde leerweg, bedoeld in artikel 10d, zevende lid, onder c, van de wet.

Artikel 26a. Normatieve studielast onderdelen profiel

1. In het v.w.o. is de normatieve studielast van het gemeenschappelijk deel 1960 uren, van het profieldeel 1840 uren en van het vrije deel 1000 uren.

2. In het h.a.v.o. is de normatieve studielast van het gemeenschappelijk deel 1480 uren, van het profieldeel 1160 uren en van het vrije deel 560 uren.

Artikel 26b. Inrichting profielen v.w.o.

1. Het gemeenschappelijk deel van elk profiel in het v.w.o. omvat de volgende vakken en deelvakken, met de daarbij vermelde normatieve studielast, uitgedrukt in uren:
Nederlandse taal en letterkunde	480
Engelse taal en letterkunde	400
Franse taal en letterkunde 1	160
Duitse taal en letterkunde 1	160
algemene natuurwetenschappen	200
geschiedenis en maatschappijleer	200
culturele en kunstzinnige vorming 1	200
lichamelijke opvoeding 1	160
2. Het profieldeel van het profiel natuur en techniek in het v.w.o. omvat de volgende vakken, met de daarbij vermelde normatieve studielast, uitgedrukt in uren:
wiskunde B1,2	760
natuurkunde 1,2	560
scheikunde 1,2	520
3. Het profieldeel van het profiel natuur en gezondheid in het v.w.o. omvat volgende vakken en deelvakken, met de daarbij vermelde normatieve studielast, uitgedrukt in uren:
wiskunde B1	600
natuurkunde 1	360
scheikunde 1	400
biologie 1,2	480
- met dien verstande dat de leerling de deelvakken wiskunde B1, natuurkunde 1 en scheikunde 1 mag vervangen door respectievelijk de vakken wiskunde B1,2, natuurkunde 1,2 en scheikunde 1,2.
4. Het profieldeel van het profiel economie en maatschappij in het v.w.o. omvat de volgende vakken, met de daarbij vermelde normatieve studielast, uitgedrukt in uren:
economie 1,2	520
wiskunde A1,2	600
geschiedenis	360
aardrijkskunde	360
- met dien verstande dat de leerling het vak wiskunde A1,2 mag vervangen door het deelvak wiskunde B1 of het vak wiskunde B1,2.
5. Het profieldeel van het profiel cultuur en maatschappij in het v.w.o. omvat de volgende vakken en deelvakken, met de daarbij vermelde normatieve studielast, uitgedrukt in uren:
- a. een van de volgende deelvakken, als combinatie met het overeenkomstige deelvak van het gemeenschappelijk deel:
Franse taal en letterkunde 2	320
Duitse taal en letterkunde 2	320,
- dan wel een van de volgende vakken:
Spaanse taal en letterkunde	480

Russische taal en letterkunde	480
Italiaanse taal en letterkunde	480
Arabische taal en letterkunde	480
Turkse taal en letterkunde	480
Friese taal en letterkunde	400
Latijnse taal en letterkunde	480
Griekse taal en letterkunde	480
b. een onder a genoemd vak of deelvak, met de daarbij vermelde normatieve studielast, of filosofie met een normatieve studielast van 320 uren,	
c. de combinatie van het deelvak culturele en kunstzinnige vorming 2 met een normatieve studielast van 200 uren, met een van de volgende deelvakken:	
culturele en kunstzinnige vorming 3 (beeldende vormgeving)	280
culturele en kunstzinnige vorming 3 (muziek)	280
culturele en kunstzinnige vorming 3 (drama)	280
culturele en kunstzinnige vorming 3 (dans)	280
d. geschiedenis	360
e. wiskunde A1	360,
met dien verstande dat de leerling het deelvak wiskunde A1 mag vervangen door het vak wiskunde A1,2, het deelvak wiskunde B1 of het vak wiskunde B1,2.	
6. De toepassing van het derde tot en met vijfde lid kan in afwijking van artikel 26a, eerste lid, leiden tot een grotere normatieve studielast van het profieldeel dan 1840 uren.	
7. Het vrije deel van elk profiel in het v.w.o. kan omvatten:	
a. vakken en deelvakken, genoemd in het tweede tot en met vijfde lid, met dien verstande dat indien het profiel het deelvak wiskunde A1 of het vak wiskunde A1,2 omvat, in combinatie met het deelvak wiskunde B1 of het vak wiskunde B1,2, de normatieve studielast van het in het vrije deel gekozen vak of deelvak wiskunde wordt verminderd met 280 uren,	
b. de volgende vakken, met de daarbij vermelde normatieve studielast, uitgedrukt in uren, met dien verstande dat deze vakken slechts deel kunnen uitmaken van het vrije deel voorzover in de desbetreffende taal niet reeds in de periode van basisvorming onderwijs is gevolgd:	
Spaanse taal en letterkunde (elementair)	480
Russische taal en letterkunde (elementair)	480
Italiaanse taal en letterkunde (elementair)	480
Arabische taal en letterkunde (elementair)	480
Turkse taal en letterkunde (elementair)	480
c. de volgende deelvakken, met de daarbij vermelde normatieve studielast, uitgedrukt in uren:	
biologie 1	160
economie 1	280
d. de volgende vakken, met de daarbij vermelde normatieve studielast, uitgedrukt in uren:	
maatschappijleer	360
management en organisatie	360
informatica	280
lichamelijke opvoeding 2	280

- e. klassieke culturele vorming met een normatieve studielast van 200 uren, met dien verstande dat dit vak in elk geval deel uitmaakt van het profiel indien Latijnse taal en letterkunde of Griekse taal en letterkunde, dan wel beide, deel uitmaken van het profiel, en
 - f. door het bevoegd gezag vast te stellen vakken en andere programma-onderdelen.
8. In afwijking van het eerste lid omvat het profiel in het gymnasium voor elke leerling het vak klassieke culturele vorming in plaats van het deelvak culturele en kunstzinnige vorming 1. Dit laatste deelvak kan in het gymnasium behoren tot het vrije deel. Het profiel in het gymnasium omvat bovendien voor elke leerling Latijnse taal en letterkunde of Griekse taal en letterkunde, dan wel beide, elk met een normatieve studielast van 480 uren.
9. Onverminderd de artikelen 11, eerste lid, onder c, en 12, eerste lid, onder c, van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. kan het vrije deel van elk profiel ook omvatten: aanvullend onderwijs in vakken, deelvakken en andere programma-onderdelen als bedoeld in het eerste tot en met achtste lid.

Artikel 26c. Inrichting profielen h.a.v.o.

1. Het gemeenschappelijk deel van elk profiel in het h.a.v.o. omvat de volgende vakken en deelvakken, met de daarbij vermelde normatieve studielast, uitgedrukt in uren:

Nederlandse taal en letterkunde	400
Engelse taal en letterkunde 360	
Franse, Duitse, Spaanse, Russische, Italiaanse, Arabische, Turkse of Friese taal en letterkunde 1	160
algemene natuurwetenschappen	160
geschiedenis en maatschappijleer	160
culturele en kunstzinnige vorming 1	120
lichamelijke opvoeding 1	120
2. Het profieldeel van het profiel natuur en techniek in het h.a.v.o. omvat de volgende vakken, met de daarbij vermelde normatieve studielast, uitgedrukt in uren:

wiskunde B1,2	440
natuurkunde 1,2	440
scheikunde	280
3. Het profieldeel van het profiel natuur en gezondheid in het h.a.v.o. omvat de volgende vakken en deelvakken, met de daarbij vermelde normatieve studielast, uitgedrukt in uren:

wiskunde B1	320
natuurkunde 1	240
scheikunde	280
biologie	320,

met dien verstande dat de leerling de deelvakken wiskunde B1 en natuurkunde 1 mag vervangen door respectievelijk het vak wiskunde B1,2 en het vak natuurkunde 1,2.
4. Het profieldeel van het profiel economie en maatschappij in het h.a.v.o. omvat de volgende vakken, met de daarbij vermelde normatieve studielast, uitgedrukt in uren:

economie 1,2	440
wiskunde A1,2	280
geschiedenis	240

- aardrijkskunde 200,
 met dien verstande dat de leerling het vak wiskunde A1,2 mag vervangen door het deelvak wiskunde B1 of het vak wiskunde B1,2.
5. Het profieldeel van het profiel cultuur en maatschappij in het h.a.v.o. omvat de volgende vakken en deelvakken, met de daarbij vermelde normatieve studielast, uitgedrukt in uren:
- a. een van de volgende deelvakken, als combinatie met het overeenkomstige deelvak uit het gemeenschappelijk deel:
 Franse, Duitse, Spaanse, Russische, Italiaanse, Arabische, Turkse en Friese taal en letterkunde 2 200,
 dan wel een van de volgende vakken:
 Franse, Duitse, Spaanse, Russische, Italiaanse, Arabische, Turkse en Friese taal en letterkunde 1,2 360
- b. de combinatie van het deelvak culturele en kunstzinnige vorming 2 met een normatieve studielast van 120 uren, met een van de volgende deelvakken:
 culturele en kunstzinnige vorming 3 (beeldende vormgeving) 240
 culturele en kunstzinnige vorming 3 (muziek) 240
 culturele en kunstzinnige vorming 3 (drama) 240
 culturele en kunstzinnige vorming 3 (dans) 240
- c. geschiedenis 240
- d. economie 1 200
- e. wiskunde A1 160,
 met dien verstande dat de leerling het deelvak economie 1 mag vervangen door het vak economie 1,2 en het deelvak wiskunde A1 mag vervangen door het vak wiskunde A1,2, het deelvak wiskunde B1 of het vak wiskunde B1,2.
6. De toepassing van het derde tot en met vijfde lid kan in afwijking van artikel 26a, tweede lid, leiden tot een grotere normatieve studielast van het profieldeel dan 1160 uren.
7. Het vrije deel van elk profiel in het h.a.v.o. kan omvatten:
- a. vakken en deelvakken, genoemd in het tweede tot en met vijfde lid, met dien verstande dat indien het profiel het deelvak wiskunde A1 of het vak wiskunde A1,2 omvat, in combinatie met het deelvak wiskunde B1 of het vak wiskunde B1,2, de normatieve studielast van het in het vrije deel gekozen vak of deelvak wiskunde wordt verminderd met 160 uren,
- b. de volgende vakken, met de daarbij vermelde normatieve studielast, uitgedrukt in uren, met dien verstande dat deze vakken slechts deel kunnen uitmaken van het vrije deel voorzover in de desbetreffende taal niet reeds in de periode van basisvorming onderwijs is gevolgd:
 Spaanse taal en letterkunde (elementair) 360
 Russische taal en letterkunde (elementair) 360
 Italiaanse taal en letterkunde (elementair) 360
 Arabische taal en letterkunde (elementair) 360
 Turkse taal en letterkunde (elementair) 360
- c. de volgende vakken, met de daarbij vermelde normatieve studielast, uitgedrukt in uren:
 maatschappijleer 200
 filosofie 360
 management en organisatie 280

informatica	240
lichamelijke opvoeding 2	240
- d. door het bevoegd gezag vast te stellen vakken en andere programma-onderdelen,
- e. de volgende deelvakken, met de daarbij vermelde normatieve studielast, uitgedrukt in uren:
 Franse, Duitse, Spaanse, Russische, Italiaanse, Arabische, Turkse of Friese taal en letterkunde
 1 160,
 en
- f. vakken en deelvakken, genoemd in artikel 26b, voorzover zij niet geheel of gedeeltelijk inhoudelijk overeenkomen met een van de andere vakken en deelvakken die het profiel omvat.
8. Onverminderd artikel 13, eerste lid, onder c, van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. kan het vrije deel van elk profiel ook omvatten: aanvullend onderwijs in vakken, deelvakken en andere programma-onderdelen als bedoeld in het eerste tot en met zevende lid.

Artikel 26d . Nadere voorschriften vrij deel

1. Door het bevoegd gezag vast te stellen vakken en andere programma-onderdelen van het vrije deel, behoudens godsdienstonderwijs aan bijzondere scholen, hebben een normatieve studielast van 40 uren of een geheel veelvoud daarvan. Het bevoegd gezag kan, indien de aard van het desbetreffende andere programma-onderdeel daartoe noodzaakt, de studielast van dat andere programma-onderdeel in afwijking van de eerste volzin vaststellen op een kleiner aantal dan 40 uren.
2. Indien het bevoegd gezag bij de vaststelling van vakken en andere programma-onderdelen andere instellingen of deskundige personen van buiten de school betreft, kan het onderwijs in die vakken en andere programma-onderdelen, onverminderd de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag voor het onderwijs aan de school, mede worden verzorgd door die andere instellingen of deskundige personen. Daarbij stelt het bevoegd gezag als voorwaarde dat die instellingen of deskundige personen voldoen aan de met betrekking tot hun geldende wettelijke voorschriften en voorzover die voorschriften ontbreken, aan de binnen de beroepsgroep algemeen erkende normen. Artikel 33, eerste lid, van de wet is ten aanzien van degenen die dit onderwijs verzorgen van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat als bewijs van bekwaamheid en bewijs van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding geldt een kwalificatie die, gelet op de eerste en tweede volzin, passend is. Het bevoegd gezag stelt de inspectie in kennis van de kwalificatie.

Artikel 26e. Vrijstellingen in periode voorbereidend hoger onderwijs v.w.o. en h.a.v.o.

1. Het bevoegd gezag van een school voor v.w.o. of h.a.v.o. kan een leerling, na overleg met de leerling en, indien de leerling minderjarig is, met diens ouders, voogden of verzorgers, vrijstelling verlenen van het volgen van het onderwijs in het deelvak lichamelijke opvoeding 1 indien de leerling vanwege diens lichamelijke gesteldheid niet in staat is dit onderwijs te volgen. Het bevoegd gezag geeft de inspectie kennis van de verleende vrijstelling en vermeldt daarbij de gronden waarop deze vrijstelling berust.
2. De leerling van een school voor v.w.o. die in het bezit is van het diploma h.a.v.o. is vrijgesteld van het volgen van onderwijs in de volgende vakken van het gemeenschappelijk deel: algemene natuurwetenschappen, geschiedenis en maatschappijleer. Indien het betreft het atheneum is deze

- leerling tevens vrijgesteld van het volgen van onderwijs in het deelvak culturele en kunstzinnige vorming 1.
3. Het bevoegd gezag van een school voor v.w.o. kan een leerling op diens verzoek, of indien de leerling minderjarig is, op verzoek van zijn ouders, voogden of verzorgers, vrijstellen van het volgen van onderwijs in de deelvakken Franse taal en letterkunde 1 of Duitse taal en letterkunde 1, genoemd in artikel 26b, eerste lid, of van beide, in de volgende gevallen:
 - a. de leerling werd in de eerste drie leerjaren met toepassing van artikel 21, tweede lid, vrijgesteld van het volgen van onderwijs in de vakken Franse taal of Duitse taal, respectievelijk van het volgen van onderwijs in beide;
 - b. de leerling is voor de eerste maal tot een school voor v.w.o. toegelaten, is geplaatst in een hoger leerjaar dan het derde en heeft voordien buiten Nederland vergelijkbaar onderwijs gevolgd en daarbij geen of te weinig onderwijs in het overeenkomstige vak, respectievelijk in de overeenkomstige vakken, gevolgd;
 - c. de leerling is in het bezit van het diploma h.a.v.o. en werd met toepassing van het vierde lid vrijgesteld van het volgen van onderwijs in het deelvak moderne taal en letterkunde 1.
 4. Het bevoegd gezag van een school voor h.a.v.o. kan een leerling op diens verzoek, of indien de leerling minderjarig is, op verzoek van zijn ouders, voogden of verzorgers, vrijstellen van het volgen van onderwijs in het deelvak moderne taal en letterkunde 1, genoemd in artikel 26c, eerste lid, in de volgende gevallen:
 - a. de leerling werd in de eerste drie leerjaren met toepassing van artikel 21, tweede lid, vrijgesteld van het volgen van onderwijs in de beide vakken Franse taal en Duitse taal;
 - b. de leerling is voor de eerste maal tot een school voor h.a.v.o. toegelaten, is geplaatst in een hoger leerjaar dan het derde en heeft voordien buiten Nederland vergelijkbaar onderwijs gevolgd en daarbij geen of te weinig onderwijs in het overeenkomstige vak gevolgd;
 - c. de leerling is in het bezit van het diploma m.a.v.o. en werd met toepassing van artikel 11e, eerste lid, van de wet vrijgesteld van het volgen van het onderwijs in een tweede moderne taal.
 5. Het bevoegd gezag kan de in het derde of vierde lid bedoelde vrijstelling in bijzondere gevallen ook verlenen aan een leerling die niet voldoet aan een van de in die leden genoemde voorwaarden. De vrijstelling behoeft de goedkeuring van de inspectie.
 6. Het bevoegd gezag bepaalt in de in het derde, vierde en vijfde lid genoemde gevallen welk onderwijs voor de leerling in de plaats komt van het onderwijs waarvoor vrijstelling is verleend, met dien verstande dat het vervangende onderwijs ten minste dezelfde normatieve studielast heeft als het onderwijs waarvoor vrijstelling is verleend, en betrekking heeft op taal en letterkunde. Indien het bevoegd gezag van oordeel is dat dit laatste niet mogelijk is of ondoelmatig is, stelt het de inspectie daarvan in kennis. Daarbij doet het bevoegd gezag een voorstel voor een andere vervanging. Deze vervanging behoeft de goedkeuring van de inspectie.

Artikel 26f. Geringere omvang in schooltijd verzorgd onderwijsprogramma in laatste leerjaar v.w.o. en h.a.v.o.

Het in schooltijd verzorgde onderwijsprogramma, bedoeld in artikel 12, vijfde lid, van de wet omvat in het laatste leerjaar van het v.w.o. en h.a.v.o. een aantal van ten minste 700 uren onderwijs.

Artikel 26g. Nadere voorschriften derde leerjaar v.m.b.o. theoretische leerweg

1. In het derde leerjaar van een school voor m.a.v.o. volgt de leerling in de theoretische leerweg onderwijs in ten minste zeven vakken waarin eindexamen kan worden afgelegd, niet behorend tot het gemeenschappelijk deel.
2. Indien de leerling onderwijs in een derde moderne vreemde taal volgt of heeft gevolgd in enig voorafgaand leerjaar, is in afwijking van het eerste lid het aantal vakken, bedoeld in dat lid, zes.

Artikel 26h. Nadere voorschriften vrije deel v.m.b.o. beroepsgerichte leerwegen

De afdelingsvakken, bedoeld in artikel 10b, zevende lid, onderdeel a, van de wet, zijn bouwtechniek, metaaltechniek, elektrotechniek, voertuigtechniek, installatietechniek, grafische techniek, transport en logistiek, verzorging, uiterlijke verzorging, administratie, handel en verkoop, mode en commercie, consumptief, en landbouw en natuurlijke omgeving.

Artikel 26i. Nadere voorschriften vrije deel v.m.b.o. gemengde leerweg

1. De afdelingsvakken, bedoeld in artikel 10d, zevende lid, onderdeel b, van de wet, zijn de vakken, genoemd in artikel 26h.
2. In het derde leerjaar volgt de leerling in de gemengde leerweg ten minste onderwijs in zes vakken waarin eindexamen kan worden afgelegd, niet behorend tot het gemeenschappelijk deel. Indien de leerling onderwijs in een derde moderne vreemde taal volgt of heeft gevolgd in enig voorafgaand leerjaar, is het aantal vakken, bedoeld in de eerste volzin, vijf.

Artikel 26j. Intrasectorale programma's v.m.b.o. beroepsgerichte leerwegen en gemengde leerweg

1. De intrasectorale programma's voor de sector techniek zijn:
 - a. het programma metalektro, bestaande uit een combinatie van programma-onderdelen behorende bij de afdelingen elektrotechniek en metaaltechniek,
 - b. het programma bouw-breed, bestaande uit een combinatie van programma-onderdelen behorende bij de afdeling bouwtechniek, en
 - c. het programma instalektro, bestaande uit een combinatie van programma-onderdelen behorende bij de afdelingen elektrotechniek en installatietechniek.
2. Het intrasectorale programma voor de sector zorg en welzijn is het programma zorg- en welzijn-breed, bestaande uit een combinatie van programma-onderdelen behorende bij de afdelingen verzorging en uiterlijke verzorging.
3. De intrasectorale programma's voor de sector economie zijn:
 - a. het programma handel en administratie, bestaande uit een combinatie van programma-onderdelen behorende bij de afdelingen handel en verkoop, administratie, en mode en commercie, en
 - b. het programma consumptief-breed, bestaande uit een combinatie van programma-onderdelen behorende bij de afdeling consumptief, aangevuld met programma-onderdelen op het gebied van toerisme en recreatie.
4. Het intrasectorale programma voor de sector landbouw is het programma landbouw-breed, bestaande uit een combinatie van programma-onderdelen behorende bij de afdeling landbouw en natuurlijke omgeving.

Artikel 26k. Aanvraagprocedure i.v.m. verzorgen van intrasectorale programma's v.m.b.o.

1. Het bevoegd gezag van een school voor v.b.o. of van een scholengemeenschap waarvan ten minste een school voor v.b.o. deel uitmaakt, zendt een aanvraag als bedoeld in artikel 10b, negende lid, of artikel 10d, negende lid, van de wet, voor 1 november voorafgaand aan het schooljaar met ingang waarvan het bevoegd gezag intrasectorale programma's wil verzorgen, dan wel voor 1 november van het jaar daarvoor, aan Onze Minister.
2. De in het eerste lid bedoelde aanvraag gaat in ieder geval vergezeld van:
 1. een overzicht van de afdelingen voor v.b.o. die aan de school of scholengemeenschap zijn verbonden en een overzicht van de plaatsen waar de school of scholengemeenschap die afdelingen verzorgt;
 2. een aanduiding van de onder a bedoelde plaatsen waar het bevoegd gezag voornemens is de desbetreffende intrasectorale programma's te verzorgen;
 3. een aanduiding van de leerwegen die het bevoegd gezag voornemens is te verzorgen in het intrasectorale programma en in de afdelingen die daarvan deel uitmaken.
4. Tevens toont het bevoegd gezag bij de aanvraag met bescheiden aan:
 - a. dat het in artikel 26l, eerste lid, bedoelde overleg is gevoerd, en
 - b. indien van toepassing, dat aan de voorwaarde van artikel 26l, tweede lid, eerste volzin, wordt voldaan.
4. Direct na ontvangst van de aanvraag zendt Onze Minister deze aan de betrokken provincie en aan de organisaties waarmee Onze Minister op grond van artikel 65, eerste lid, van de wet overlegt over het plan van scholen.
5. De provincie en de organisaties brengen voor 1 maart van het kalenderjaar volgend op het kalenderjaar waarin de aanvraag is ingediend, hun daarop betrekking hebbende adviezen uit aan Onze Minister.
6. Onze Minister beslist voor 15 mei van het kalenderjaar volgend op het kalenderjaar waarin de aanvraag is ingediend. Indien zich bij de aanvraag knelpunten voordoen, beslist Onze Minister in afwijking van de eerste volzin binnen tien maanden na ontvangst van de aanvraag. Indien de beschikking niet binnen tien maanden kan worden gegeven, stelt Onze Minister het bevoegd gezag daarvan in kennis en noemt hij daarbij een termijn waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien.

Artikel 26l. Criteria voor toekennen van intrasectorale programma's v.m.b.o.

1. Het bevoegd gezag van de in artikel 26k, eerste lid, bedoelde scholen en scholengemeenschappen overlegt met de andere soortgelijke scholen en scholengemeenschappen in de door Onze Minister op voorstel van de provincie aangewezen regio, over de doelmatigheid van het verzorgen van de intrasectorale programma's, gelet op het geheel en de spreiding van het aanbod van v.b.o.
2. Bij inwilliging van een aanvraag voor het verzorgen van het intrasectorale programma metalektro, instalektro of bouw-breed dienen in de regio, bedoeld in het eerste lid, ten minste verzorgd te blijven worden de afdelingsprogramma's van onderscheidenlijk de afdelingen bouwtechniek, metaaltechniek en elektrotechniek in de basisberoepsgerichte leerweg. Onze Minister kan de eerste volzin buiten toepassing laten indien de situatie in de regio daar aanleiding toe geeft.
3. Onze Minister kan aan het bevoegd gezag van een in artikel 26k, eerste lid, bedoelde school of scholengemeenschap toestemming verlenen tot het verzorgen van intrasectorale programma's,

indien deze school of scholengemeenschap gerechtigd is, onderwijs te verzorgen in de afdelingen die onderdeel uitmaken van die intrasectorale programma's. De in de eerste volzin bedoelde toestemming geldt voor zover het betreft de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg in elk geval voor de plaatsen waar het onderwijs in al deze afdelingen wordt verzorgd.

4. Indien de aanvraag betrekking heeft op het intrasectorale programma zorg en welzijn-breed of op het intrasectorale programma handel en administratie, kan in afwijking van de eerste volzin van het derde lid, de toestemming worden verleend ondanks het ontbreken van een afdeling, indien de school of scholengemeenschap gerechtigd is onderwijs te verzorgen in de afdeling verzorging respectievelijk in de afdeling handel en verkoop.
5. Onze Minister kan bij de beoordeling van aanvragen voor het verzorgen van intrasectorale programma's ook andere dan de in de voorgaande leden bedoelde aspecten betrekken die verband houden met de doelmatigheid van het verzorgen van de intrasectorale programma's gelet op het geheel en de spreiding van het aanbod van v.b.o.
6. Onze Minister kan in bijzondere gevallen, verband houdend met de doelmatigheid van het verzorgen van de intrasectorale programma's gelet op het geheel en de spreiding van het aanbod van v.b.o., afwijken van de voorschriften in de voorgaande leden, met dien verstande dat afwijking van de in het derde of vierde lid bedoelde voorwaarden niet kan geschieden indien de school of scholengemeenschap niet over ten minste één afdeling beschikt die onderdeel uitmaakt van het intrasectorale programma.

Artikel 26m. Vervallen toestemming voor verzorgen van intrasectorale programma's

Een ingevolge artikel 10b, negende lid, dan wel artikel 10d, negende lid, van de wet verleende toestemming tot het verzorgen van een intrasectoraal programma vervalt van rechtswege met ingang van een schooljaar indien het desbetreffende intrasectorale programma gedurende de twee daaraan voorafgaande schooljaren door geen leerlingen is bezocht. Voor de toepassing van de eerste volzin wordt uitgegaan van het aantal leerlingen op 1 oktober van elk van de twee in die volzin bedoelde schooljaren.

Artikel 26n. Vrijstellingen v.m.b.o.

1. Het bevoegd gezag van een school voor m.a.v.o. of v.b.o. kan een leerling, na overleg met de leerling en, indien de leerling minderjarig is, met diens ouders, voogden of verzorgers, vrijstelling verlenen van het volgen van het onderwijs in het vak lichamelijke opvoeding, indien de leerling vanwege diens lichamelijke gesteldheid niet in staat is dit onderwijs te volgen. Het bevoegd gezag geeft de inspectie kennis van de verleende vrijstelling en vermeldt daarbij de gronden waarop deze vrijstelling berust.
2. Het bevoegd gezag kan goedkeuren dat een vrijstelling die op grond van artikel 11e van de wet voor de periode van de basisvorming is verleend voor de tweede moderne vreemde taal, zijnde Franse taal of Duitse taal, tevens geldt als vrijstelling voor dat vak voor de periode waarin de leerling onderwijs in de sector economie van een van de leerwegen volgt, met dien verstande dat een van de vakken Arabische taal, Turkse taal, Spaanse taal of maatschappijleer II in de plaats komt van het onderwijs in de taal waarvoor de vrijstelling is verleend. Deze goedkeuring kan slechts worden verleend ten behoeve van leerlingen die:

- a. in de periode van de basisvorming onderwijs in de taal van het land van oorsprong, bedoeld in artikel 16 van de wet, volgden, of
 - b. voor de eerste maal tot een school zijn toegelaten en daarbij zijn geplaatst in een hoger leerjaar dan het eerste en voordien buiten Nederland vergelijkbaar onderwijs hebben gevolgd en daarbij geen of te weinig onderwijs in het desbetreffende vak hebben genoten, of
 - c. onderwijs gaan volgen in de basisberoepsgerichte leerweg en die in het schooljaar voorafgaand aan het betrokken schooljaar leerwegerondersteunend onderwijs volgden.
4. Indien toepassing van artikel 11g, vierde lid, van de wet ertoe heeft geleid dat een leerling in de periode van basisvorming niet de tweede moderne vreemde taal, zijnde Franse taal of Duitse taal, heeft gevolgd, is ten aanzien van die leerling het tweede lid, eerste volzin, van overeenkomstige toepassing.

§ 4. Voorwaarden verzorgen onderdelen programma v.m.b.o. beroepsgerichte leerwegen of gemengde leerweg door andere school

Artikel 27. Verzorgen onderdelen v.b.o. door andere school voor v.b.o.

1. Onze Minister kan op aanvraag van het bevoegd gezag van een school voor v.b.o. of het bevoegd gezag van een scholengemeenschap of school als bedoeld in artikel 10d, eerste lid, van de wet, toestemming verlenen aan datzelfde bevoegd gezag voor zover het betreft een andere school voor v.b.o., of aan een ander bevoegd gezag van een school voor v.b.o. dan die waar de desbetreffende leerlingen zijn ingeschreven, om vakken en programma-onderdelen te verzorgen als bedoeld in artikel 10b, tiende lid, onderdeel d, of artikel 10d, tiende lid, onderdeel d, van de wet, mits dat doelmatig is gelet op het geheel en de spreiding van het aanbod van v.b.o.
2. Aan de aanvraag ligt een schriftelijke samenwerkingsovereenkomst ten grondslag tussen de in het eerste lid bedoelde bevoegde gezagsorganen, tenzij de in het eerste lid bedoelde scholen in stand worden gehouden door hetzelfde bevoegd gezag. Uit de samenwerkingsovereenkomst moet blijken dat noch de aanvang noch de beëindiging van het verzorgen van vakken en programma-onderdelen door een andere school voor v.b.o., bedoeld in het eerste lid, leidt tot kosten van werkloosheidsuitkeringen.
3. De aanvraag kan ertoe strekken dat het bevoegd gezag dat de aanvraag indient, de mogelijkheid krijgt leerlingen in te schrijven voor v.b.o.-afdelingen waarin dat bevoegd gezag niet gerechtigd is onderwijs te verzorgen maar waartoe het bevoegd gezag waarmee de in het tweede lid bedoelde samenwerkingsovereenkomst is gesloten, wel gerechtigd is.
4. De aanvraag, bedoeld in het eerste lid, wordt voor 1 november voorafgaand aan het eerste schooljaar waarop de aanvraag betrekking heeft, aan Onze Minister gezonden. Bij de aanvraag wordt meegezonden de in het tweede lid bedoelde samenwerkingsovereenkomst.
5. Artikel 26k, vierde tot en met zesde lid, is van overeenkomstige toepassing.
6. De in het eerste lid bedoelde toestemming vervalt zodra een bevoegd gezag niet meer deelneemt aan de in het tweede lid bedoelde samenwerkingsovereenkomst.
7. Zodra een bevoegd gezag niet meer deelneemt aan de in het tweede lid bedoelde samenwerkingsovereenkomst terwijl die samenwerkingsovereenkomst voor het overige in stand blijft, stelt dit bevoegd gezag Onze Minister daarvan in kennis. Onze Minister kan de in het eerste

lid bedoelde toestemming voor zover het de andere dan de in de eerste volzin bedoelde bevoegde gezagsorganen betreft intrekken indien het verzorgen van de vakken of programma-onderdelen gelet op het uittreden van het bevoegd gezag niet langer doelmatig is gelet op het geheel en de spreiding van het aanbod van v.b.o.

Artikel 28

[Vervallen.]

Artikel 29

[Vervallen.]

§ 5. [Vervallen]

Artikel 30

[Vervallen.]

§ 6. Stages

Artikel 31. Reikwijdte

1. Deze paragraaf is van toepassing op scholen voor m.a.v.o. voor zover daaraan onderwijs in de gemengde leerweg wordt verzorgd, en op scholen voor v.b.o.
2. Deze paragraaf is van overeenkomstige toepassing op arbeidstraining. Onder arbeidstraining wordt verstaan het onderricht in de praktijk van de uitoefening van een vak of beroep aan scholen en afdelingen voor praktijkonderwijs, bedoeld in artikel 10f, vijfde lid, van de wet, voor zover dat onderricht plaatsvindt buiten de school of afdeling voor praktijkonderwijs.

Artikel 32. Stages

1. In het derde en vierde leerjaar kunnen de lessen in afdelingsvakken of intrasectorale programma's worden besteed aan stage, met dien verstande dat in het derde leerjaar de stage ten hoogste 60 uren omvat, onverminderd het tweede lid.
2. Voor een school voor praktijkonderwijs bedraagt het in artikel 10f, vijfde lid, van de wet bedoelde aantal uren stage of arbeidstraining gedurende de cursusduur gemiddeld ten hoogste 50% van het aantal uren waarin onderwijs wordt verzorgd, met dien verstande dat voor leerlingen voor wie de partiële leerplicht nog niet is geëindigd, tot het einde van die leerplicht de stage of arbeidstraining per schoolweek ten hoogste 80% bedraagt van het aantal uren waarin in die week onderwijs wordt verzorgd.

Artikel 33. Stageplan

Het doel, de inhoud, de omvang, de opbouw en de organisatie van de stage worden beschreven in een stageplan.

Artikel 34. Stageplaatsen

Een stage wordt doorlopen op een of meer stageplaatsen, ter beschikking gesteld door een of meer stagegevers.

Artikel 35. Stage-overeenkomst

1. Het bevoegd gezag sluit met de leerling en de stagegever tezamen een schriftelijke stage-overeenkomst waaruit blijkt dat de leerling leeractiviteiten ontplooit in het kader van het stageplan.
2. De stage-overeenkomst bevat in elk geval:
 - a. de leeractiviteiten die de leerling bij de aangewezen stagegever op een of meer bepaalde stageplaatsen moet ontplooiën;
 - b. de aanvangsdatum, de einddatum en de tijden van de onder a bedoelde leeractiviteiten;
 - c. een regeling voor de begeleiding van de leerling bij de stagegever waarin in elk geval duidelijk wordt gemaakt welk aandeel in de begeleiding door de stageleraar respectievelijk door de stagebegeleider, aan te wijzen door of namens het bevoegd gezag onderscheidenlijk de stagegever, wordt verzorgd;
 - d. de wijze waarop de stagegever bij de beoordeling van de leeractiviteiten van de leerling wordt betrokken;
 - e. een regeling die de inspectie in staat stelt toezicht te houden op de leeractiviteiten die door de leerling bij de stagegever worden ontplooid.
3. De stage-overeenkomst bepaalt voorts wie de verzekering tegen het financiële risico van ongevallen en tegen wettelijke aansprakelijkheid van de leerling voor de tijd dat deze zich bevindt bij de stagegever zal sluiten en ten laste van wie de te betalen premie zal komen, indien een zodanige verzekeringsovereenkomst zal worden gesloten.
4. In geval van minderjarigheid van de leerling wordt de stage-overeenkomst door diens ouders, voogden of verzorgers ondertekend.

Artikel 36. Samenwerkingsovereenkomst

Met het oog op de stage kan het bevoegd gezag ten behoeve van de leerlingen een schriftelijke samenwerkingsovereenkomst met een of meer stagegevers aangaan waarin mede een of meer onderdelen van de stage-overeenkomst, bedoeld in artikel 35, tweede lid, worden opgenomen.

§ 7. Aanwijzing groepen leerlingen in verband met onderwijs in taal land van oorsprong

Artikel 37. Aanwijzing groepen leerlingen in verband met onderwijs in taal land van oorsprong

Het bevoegd gezag kan ten behoeve van de volgende groepen leerlingen, onderwijs in de taal van het land van oorsprong van die leerlingen in het schoolplan opnemen:

- a. leerlingen die behoren tot de Molukse bevolkingsgroep;
- b. leerlingen van wie ten minste een van de ouders of voogden afkomstig is uit Griekenland, Italië, het voormalige Joegoslavië, Kaapverdië, Marokko, Portugal, Spanje, Tunesië of Turkije;
- c. leerlingen die ten laste komen van een onderdaan van een Lid-Staat van de Europese Gemeenschappen, niet zijnde Nederland;

- d. leerlingen van wie ten minste een der ouders door Onze Minister van Justitie als vluchteling is toegelaten op grond van artikel 15 van de Vreemdelingenwet.

DEEL II. VOORTGEZET SPECIAAL ONDERWIJS

HOOFDSTUK I. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 38. Begripsbepalingen

In deel II van dit besluit wordt verstaan onder:

wet: deel II van de Wet op het voortgezet onderwijs;

Onze Minister: Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen;

school: een school voor voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in artikel 125 van de Wet op het voortgezet onderwijs, tenzij het tegendeel blijkt;

bevoegd gezag voor wat betreft:

- a. een openbare school: het college van burgemeester en wethouders voor zover de raad niet anders bepaalt, en, indien de raad dit wenselijk oordeelt, met inachtneming van door hem te stellen regelen, dan wel het krachtens een gemeenschappelijke regeling bevoegde orgaan;
- b. een bijzondere school: de rechtspersoon bedoeld in artikel 175 van de wet;

ouders: ouders, voogden of verzorgers;

schooljaar: het tijdvak van 1 augustus tot en met 31 juli daaraanvolgend;

stage: de stage bedoeld in artikel 137 van de wet;

stagegever: de rechtspersoon of de natuurlijke persoon bij wie de stage wordt doorlopen;

stageleraar: leraar van de school waarop de leerling is ingeschreven, belast met de begeleiding van de leerling tijdens de stage;

stagebegeleider: degene die is belast met de begeleiding van de leerling en werkzaam is bij de stagegever;

sybiose: onderwijs waarbij een leerling of leerlingen, ter uitvoering van een deel van het schoolplan, onderwijs ontvangt onderscheidenlijk ontvangen op een school voor voortgezet onderwijs;

ambulante begeleiding: de begeleiding door een aan een school verbonden leraar van een of meer leerlingen het voortgezet onderwijs die zonder deze begeleiding zou onderscheidenlijk zouden zijn aangewezen op het onderwijs dat de school verzorgt, alsmede de ondersteuning van een school voor voortgezet onderwijs bij de opvang van zodanige leerlingen door een leraar, orthopedagoog, psycholoog of logopedist van de school;

teldatum: een van de data, bedoeld in artikel 234 van de wet.

HOOFDSTUK II. STAGE

Artikel 39. Stage

Het onderwijs kan een stage omvatten die wordt gegeven op een of meer stageplaatsen.

Artikel 40. Stageplan

Indien het onderwijs een stage omvat, worden het doel, de inhoud, de omvang, de opbouw en de organisatie van de stage beschreven in een stageplan.

Artikel 41. Duur van de stage

1. De duur van de stage bedraagt ten hoogste twintig weken per schooljaar, gedurende ten hoogste 3 schooljaren.
2. Ten behoeve van het voorzien in of de voltooiing van een stage kan de inspecteur op verzoek van het bevoegd gezag ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid. Hij kan daarbij voorschriften geven.

Artikel 42. Stage-overeenkomst

1. Het bevoegd gezag sluit met de leerling of diens wettelijke vertegenwoordiger en de stagegever tezamen een schriftelijke stage-overeenkomst waaruit blijkt dat de leerling leeractiviteiten ontplooit in het kader van het stageplan.
2. De stage-overeenkomst bevat in elk geval:
 - a. de leeractiviteiten die de leerling moet ontplooiën en de werkzaamheden die hij bij de stagegever moet verrichten;
 - b. de aanvangsdatum, de einddatum en de tijden van de stage;
 - c. een regeling voor de begeleiding van de leerling bij de stagegever waarin in elk geval duidelijk wordt gemaakt welk aandeel in de begeleiding door de stageleraar van de school waarop de leerling is ingeschreven, alsmede door de stagebegeleider, aan te wijzen door of namens het bevoegd gezag onderscheidenlijk de stagegever, wordt verzorgd;
 - d. de wijze waarop de stagegever bij de beoordeling van de leeractiviteiten van de leerling wordt betrokken;
 - e. een regeling die de inspecteur in staat stelt zich op de hoogte te stellen van de leeractiviteiten die de leerling bij de stagegever ontplooit.

Artikel 43. Verzekering

Het bevoegd gezag draagt zorg dat de leerling gedurende de stage en gedurende de reis van de school naar het terrein van de stagegever en omgekeerd, alsmede de stageleraar gedurende de tijd dat hij zich bevindt op het terrein van de stagegever, zijn verzekerd tegen het risico van ongevallen en wettelijke aansprakelijkheid. Van de verplichting bedoeld in de vorige volzin, kan Onze Minister op verzoek van het bevoegd gezag ontheffing verlenen, indien het godsdienstige of levensbeschouwelijke bezwaren heeft tegen verzekering. Onze Minister verleent de ontheffing slechts indien het bevoegd gezag aantoont dat een afdoende andere voorziening is getroffen waaruit de gevolgen van een ongeval of van aansprakelijkheid in geval van schade aan derden kunnen worden gedekt.

HOOFDSTUK III. SYMBIOSE

Artikel 44. Symbiose

Indien symbiose plaatsheeft, volgt de leerling, dan wel volgen de leerlingen aan de school of inrichting voor voortgezet onderwijs gedurende ten minste 180 minuten per week onderwijs.

Artikel 45. Symbiose-overeenkomst

1. Voor symbiose is vereist dat tussen het bevoegd gezag van een school en het bevoegd gezag van een school of inrichting voor voortgezet onderwijs een schriftelijke overeenkomst inzake de uitvoering daarvan wordt gesloten.
2. De overeenkomst bedoeld in het eerste lid, wordt aangegaan voor een termijn van ten minste 2 aaneengesloten schooljaren en bevat in elk geval:
 - a. de termijn waarvoor de overeenkomst is aangegaan;
 - b. de vakken waarin de leerling, dan wel de leerlingen van de school onderwijs zullen ontvangen op de school of inrichting voor voortgezet onderwijs;
 - c. het aantal lessen per week dat per vak als bedoeld in onderdeel b, ten minste zal kunnen worden geboden;
 - d. de afspraken welke worden gemaakt inzake de aanwezigheid bij de lessen van een leraar van de school;
 - e. of en zo ja, welk bedrag voor door de leerling, dan wel de leerlingen van de school verbruikte materialen jaarlijks aan het bevoegd gezag van de school of inrichting voor voortgezet onderwijs zal worden betaald;
 - f. of en zo ja, welk bedrag voor het gebruik van de lokalen van de school of inrichting voor voortgezet onderwijs jaarlijks aan het bevoegd gezag van die school of inrichting zal worden betaald.

Artikel 46

[Vervallen.]

HOOFDSTUK IV. AMBULANTE BEGELEIDING, PARTIEEL EN TIJDELIJK MEETELLEN VAN LEERLINGEN

Artikel 47. Partieel en tijdelijk meetellen van leerlingen met betrekking tot het onderwijs bedoeld in artikel 125, tweede lid, van de wet

Leerlingen die ten minste 1 jaar voortgezet speciaal onderwijs hebben gevolgd op een school waar onderwijs wordt gegeven als bedoeld in artikel 125, tweede lid, van de wet en die op grond van een advies van de commissie waarin ambulante begeleiding als voorwaarde wordt gesteld, zijn ingeschreven bij een school voor voortgezet onderwijs of een opleiding als bedoeld in artikel 7.2.2., eerste lid, onder a en b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs tellen op de eerstvolgende teldatum na die inschrijving voor mee bij het bepalen van de formatie, bedoeld in artikel 233 van de wet.

Artikel 48. Ambulante begeleiding met betrekking tot het onderwijs als bedoeld in artikel 125, tweede lid, van de wet

De leerlingen bedoeld in artikel 47, komen gedurende ten hoogste 1 jaar direct volgend op hun in dat artikel bedoelde inschrijving voor ambulante begeleiding in aanmerking.

HOOFDSTUK V. BEWIJZEN VAN BEKWAAMHEID

Artikel 49. Bewijzen van bekwaamheid

De bewijzen van bekwaamheid die bevoegdheid verlenen tot het geven van onderwijs in een allochtone levende taal als bedoeld in artikel 273 van de wet zijn:

- a. het diploma van de applicatiecursus volledig bevoegd onderwijzer voor buitenlandse onderwijsgeevenden;
- b. het diploma van de applicatiecursus eigen taal en cultuur tezamen met
 - 1° een verklaring van het Instituut voor Toetsontwikkeling dat de toets Nederlands als tweede taal voor OETC-leraren met goed gevolg is afgelegd,
 - 2° een diploma van het staatsexamen Nederlands als tweede taal volgens programma II,
 - 3° een verklaring van het Instituut voor Toetsontwikkeling dat een, twee of drie onderdelen van de toets Nederlands als tweede taal voor OETC-leraren met goed gevolg is onderscheidenlijk zijn afgelegd alsmede de met de overige onderdelen van die toets overeenkomende certificaten van het staatsexamen Nederlands als tweede taal volgens programma II,
 - 4° een certificaat Nederlands als vreemde taal van de Nederlandse Taalunie waarbij de examens op het hoogste niveau zijn afgelegd,
 - 5° een diploma, een certificaat Nederlandse taal en letterkunde of een certificaat Nederlandse taal van het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, het hoger algemeen voortgezet onderwijs of een opleiding van het middelbaar beroepsonderwijs die uitsluitend of mede is gericht op doorstroming naar het hoger beroepsonderwijs,
 - 6° één van de bewijzen van bekwaamheid, genoemd in artikel 286, eerste lid, van de wet, dan wel een bevoegdheid op grond van artikel 286, tweede lid eerste volzin, van de wet,
 - 7° een met een onder 5° of 6° bedoeld diploma vergelijkbaar diploma behaald in het Nederlandstalige onderwijs in België,
 - 8° een getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Arabisch, of
 - 9° een getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Turks;
- c. het getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de studierichting die voorbereidt op het beroep van leraar in één der allochtone levende talen in het primair onderwijs;
- d. het getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de studierichting die voorbereidt op het beroep van leraar basisonderwijs, tezamen met een verklaring dat de leerroute onderwijs in allochtone levende talen met gunstig resultaat is voltooid;
- e. het getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Turks, of in Arabisch, tezamen met een verklaring dat de leerroute onderwijs in allochtone levende talen met gunstig resultaat is voltooid;

- f. het diploma van de pedagogisch-didactische cursus onderwijs in een allochtone levende taal. De bevoegdheid bedoeld in de eerste volzin betreft het geven van onderwijs in de taal van het land van oorsprong van de bezitter van het diploma of van diens ouders.

HOOFDSTUK VI. OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 50. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Artikel 51. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Inrichtingsbesluit W.V.O.

Bijlage 2
Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo

Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

HOOFDSTUK I. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Begripsbepalingen

1. In dit besluit wordt verstaan onder:
 - a. *de wet*: deel I van de Wet op het voortgezet onderwijs;
 - b. *Onze Minister*: Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, en wat het landbouwonderwijs betreft, Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij;
 - c. *Informatie Beheer Groep*: de Informatie Beheer Groep, genoemd in de Wet verzelfstandiging Informatiseringsbank;
 - d. *inspectie*: de inspectie, bedoeld in artikel 113 of 114 van de Wet op het voortgezet onderwijs, en wat opleidingen voortgezet algemeen volwassenenonderwijs betreft, de inspectie, bedoeld in artikel 5.1 van de Wet educatie en beroepsonderwijs;
 - e. *bevoegd gezag*: het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 1 van de Wet op het voortgezet onderwijs, indien het een school voor voortgezet onderwijs betreft, en het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 1.1.1, onderdeel w.1 en w.2, van de Wet educatie en beroepsonderwijs, indien het een instelling voor educatie en beroepsonderwijs betreft;
 - f. *kandidaat*: ieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen of deeleindexamen wordt toegelaten;
 - g. *gecommitteerde*: een gecommitteerde als bedoeld in artikel 36 van dit besluit;
 - h. *v.w.o.*: voorbereidend wetenschappelijk onderwijs als bedoeld in artikel 7 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
 - i. *h.a.v.o.*: hoger algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 8 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
 - j. *m.a.v.o.*: middelbaar algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 9 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
 - k. *v.b.o.*: voorbereidend beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 10a van de Wet op het voortgezet onderwijs;
 - l. *v.m.b.o.*: voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 21 van de wet;
 - m. *opleiding v.a.v.o.*: een opleiding voortgezet algemeen volwassenenonderwijs als bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid, onderdeel a, van de Wet educatie en beroepsonderwijs;
 - n. *school*: een school voor v.w.o., een school voor h.a.v.o., een school voor m.a.v.o., een school voor v.b.o. of een instelling voor educatie en beroepsonderwijs, tenzij anders blijkt;
 - o. *school voor voortgezet onderwijs*: een school voor v.w.o., een school voor h.a.v.o., een school voor m.a.v.o. of een school voor v.b.o.;
 - p. *instelling voor educatie en beroepsonderwijs*: een instelling als bedoeld in artikel 1.3.1 van de Wet educatie en beroepsonderwijs, voor zover het betreft door die instelling verzorgde opleidingen v.a.v.o.;
 - q. *directeur*: de rector of directeur van een school voor voortgezet onderwijs;
 - r. *leerling*: een leerling aan een school voor voortgezet onderwijs of een deelnemer aan een opleiding v.a.v.o.;

- s. *schooljaar*: het tijdvak dat aanvangt op 1 augustus en eindigt op 31 juli van het daaropvolgende jaar, daaronder mede begrepen het studiejaar, bedoeld in artikel 1.1.1, onderdeel r, van de Wet educatie en beroepsonderwijs;
 - t. *examinator*: degene die is belast met het afnemen van het examen in een vak;
 - u. *examencommissie v.a.v.o.*: de in artikel 7.4.11, tweede lid, juncto artikel 7.4.5 van de Wet educatie en beroepsonderwijs bedoelde examencommissie voor een opleiding v.a.v.o.;
 - v. *vakken*: vakken, deelvakken, intrasectorale programma's en andere programma-onderdelen;
 - w. *de vakken behorende tot de beeldende vorming*: tekenen, handvaardigheid (handenarbeid), handvaardigheid (textiele werkvormen), fotografie, film, audio-visuele vorming;
 - x. *kunsvakken*: de vakken behorende tot de beeldende vorming, alsmede muziek, dans en drama;
 - y. *algemene vakken*: vakken niet zijnde afdelingsvakken genoemd in artikel 26h, respectievelijk bedoeld in artikel 26i, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O., en niet zijnde intrasectorale programma's, genoemd in artikel 26j van dat besluit;
 - z. *sector*: een in artikel 10, derde lid, artikel 10b, derde lid, of artikel 10d, derde lid, van de wet bedoelde sector;
 - aa. *profielwerkstuk*: het in artikel 4 bedoelde profielwerkstuk;
 - bb. *sectorwerkstuk*: het in artikel 4 bedoelde sectorwerkstuk;
 - cc. *toets*: een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten, of een praktische opdracht;
 - dd. *eindexamen*: een examen in het geheel van de voor het desbetreffende eindexamen voorgeschreven vakken;
 - ee. *eindexamen v.m.b.o.*: een eindexamen dat leidt tot een diploma v.m.b.o. voor zover het betreft de theoretische leerweg, genoemd in artikel 10 van de wet, de basisberoepsgerichte leerweg, genoemd in artikel 10b van de wet, de kaderberoepsgerichte leerweg, genoemd in artikel 10b van de wet of de gemengde leerweg, genoemd in artikel 10d van de wet;
 - ff. *deeleindexamen*: een examen in één van de voor het eindexamen voorgeschreven vakken;
 - gg. *staatsexamencommissie*: een commissie als bedoeld in artikel 60 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
 - hh. *herkansing*: het opnieuw dan wel alsnog deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen;
 - ii. *examenstof*: de aan de kandidaat te stellen eisen.
2. Waar in dit besluit wordt gesproken van «directeur» en van «directeur en de secretaris», wordt daaronder wat instellingen voor educatie en beroepsonderwijs betreft verstaan, de examencommissie v.a.v.o., tenzij anders blijkt.

Artikel 2. Toelating tot het eindexamen

1. Het bevoegd gezag stelt de leerlingen van een school en de leerlingen van een afdeling voor h.a.v.o. in de gelegenheid ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.
2. Het bevoegd gezag stelt de leerlingen van een instelling voor educatie en beroepsonderwijs in de gelegenheid in plaats van een eindexamen een of meer deeleindexamens af te leggen.
3. Het bevoegd gezag kan tot het eindexamen toelaten kandidaten die niet als leerling van de school zijn ingeschreven.

4. Het bevoegd gezag van een instelling voor educatie en beroepsonderwijs kan kandidaten als bedoeld in het derde lid eveneens in de gelegenheid stellen een of meer deeleindexamens aan de desbetreffende school af te leggen.
5. Kandidaten als bedoeld in het derde lid, die worden toegelaten tot het eindexamen van een school voor v.b.o., zijn behoudens het bepaalde in het zesde lid aan het bevoegd gezag een bedrag verschuldigd van € x voor een volledig eindexamen. Voor deeleindexamens gelden de volgende bedragen: voor één vak € x, voor twee vakken € x, voor drie vakken € x, voor vier vakken € x voor vijf of meer vakken € x.
6. In afwijking van het bepaalde in het vijfde lid is een toelatingsbedrag niet verschuldigd door kandidaten die zijn ingeschreven bij een andere uit de openbare kas bekostigde school, - al dan niet in de zin van dit besluit -, afdeling of onderwijsinstelling en die aldaar geen eindexamen dan wel deeleindexamen afleggen.

Artikel 3. Afnemen eindexamen

1. De directeur en de examinatoren van een school voor voortgezet onderwijs nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.
2. De directeur van een school voor voortgezet onderwijs wijst een van de personeelsleden van de school aan tot secretaris van het eindexamen.

Artikel 4. Indeling eindexamen; profielwerkstuk en sectorwerkstuk.

1. Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen, uit een centraal examen dan wel uit beide.
2. Het schoolexamen v.w.o. en h.a.v.o. omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
3. Het profielwerkstuk heeft betrekking op ten minste twee vakken, twee deelvakken of een vak en een deelvak. Deze vakken en deelvakken behoren tot het desbetreffende profieldeel, met dien verstande dat indien het betreft het profiel cultuur en maatschappij, tot deze vakken en deelvakken tevens worden gerekend Nederlandse taal en letterkunde en Engelse taal en letterkunde uit het gemeenschappelijk deel.
4. Het schoolexamen v.m.b.o. voor zover het betreft de theoretische leerweg, genoemd in artikel 10 van de wet, en de gemengde leerweg, genoemd in artikel 10d van de wet, omvat mede een sectorwerkstuk. De tweede volzin van het tweede lid is van overeenkomstige toepassing. Het sectorwerkstuk heeft betrekking op een thema uit de sector waarin de leerling het onderwijs volgt.

Artikel 5. Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de directeur maatregelen nemen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen,
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen,

- c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen,
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in het volgend tijdvak van het centraal examen, dan wel ten overstaan van de staatsexamencommissie.
3. Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, hoort de directeur de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De directeur deelt zijn beslissing mede aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in het vierde lid. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, indien deze minderjarig is.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school in te stellen commissie van beroep. Van de commissie van beroep mag de directeur van een school voor voortgezet onderwijs geen deel uitmaken.
- In overeenstemming met artikel 30a van de wet wordt het beroep binnen drie dagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld bij de commissie van beroep. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de directeur en aan de inspectie.

Artikel 6

[Vervallen.]

HOOFDSTUK II. INHOUD VAN HET EINDEXAMEN

Artikel 7. Examenprogramma

1. Onze Minister stelt, behalve voor door het bevoegd gezag vast te stellen vakken die onderdeel zijn van het eindexamen, voor elk van de onderwijssoorten examenprogramma's vast, waarin zijn opgenomen:
 - a. een omschrijving van de examenstof voor ieder eindexamenvak,
 - b. welk deel van de examenstof centraal zal worden geëxamineerd en over welke examenstof het schoolexamen zich uitstrekt, en
 - c. het aantal en de tijdsduur van de toetsen van het centraal examen.Tevens kunnen in een examenprogramma zijn opgenomen voorschriften betreffende de aard, de omvang, het aantal, de beoordeling en de weging van de onderdelen van het schoolexamen.
2. Een examenprogramma wordt vastgesteld per vak of per groep van vakken.
3. De examenprogramma's voor zover het betreft leerwegen in het v.m.b.o. kunnen voorzien in differentiaties waaruit de leerling een keuze maakt.

Artikel 8. Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten

1. De kandidaten kiezen, met inachtneming van dit hoofdstuk, in welke vakken zij examen willen afleggen. Voor leerlingen geldt deze keuze voorzover het bevoegd gezag, al dan niet in samenwerking met het bevoegd gezag van een of meer andere scholen, hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden. Voor wie niet als leerling is ingeschreven geldt deze keuze voorzover het bevoegd gezag hen tot het examen in die vakken toelaat en in voorkomend geval nadat toepassing is gegeven aan artikel 27 van het Inrichtingsbesluit W.V.O.
2. De kandidaten kunnen voor zover het bevoegd gezag hun dat toestaat, in meer vakken of niet-verplichte delen van de examenstof examen afleggen dan in de vakken en examenstof die ten minste tezamen een eindexamen vormen.
3. Het bevoegd gezag beslist, welke in artikel 7, derde lid, bedoelde differentiaties worden aangeboden.
4. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op kandidaten die deeleindexamen afleggen.

Artikel 9. Vrijstelling v.a.v.o.

1. Onze Minister bepaalt voor welke eindexamenvakken en op welke gronden in het kader van een eindexamen vrijstelling kan worden verleend aan kandidaten van instellingen voor educatie en beroepsonderwijs.
2. Een verzoek om vrijstelling wordt bij het bevoegd gezag ingediend.
3. Indien het bevoegd gezag de gevraagde vrijstelling verleent, verstrekt het de verzoeker een bewijs van vrijstelling.

Artikel 10

[Vervallen.]

Artikel 11. Eindexamen v.w.o. (atheneum)

1. Het eindexamen v.w.o. (atheneum) omvat:
 - a. de vakken en deelvakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, genoemd in artikel 26b, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O., met dien verstande dat voor de bepaling van de eindcijfers de onderdelen letterkunde van alle afzonderlijke moderne talen in het profiel tezamen als vak van het gemeenschappelijk deel worden aangemerkt,
 - b. de vakken en deelvakken van het profieldeel van een van de profielen, genoemd in artikel 26b, tweede tot en met vijfde lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O., waaronder tevens begrepen een profielwerkstuk, en
 - c. vakken, deelvakken en andere programma-onderdelen van het vrije deel van elk profiel, genoemd in artikel 26b, zevende lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O., die tezamen overeenkomen met een normatieve studielast van ten minste 480 uren zoals geldend voor de scholen voor v.w.o., met dien verstande dat door het bevoegd gezag vast te stellen vakken en andere programma-onderdelen onderdeel zijn van het eindexamen uitsluitend voorzover Onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend.
2. Indien voor de kandidaat het profieldeel een normatieve studielast heeft van meer dan 1840 uren, wordt het in het eerste lid, onderdeel c, genoemde getal van 480 uren met het meerdere verlaagd.
3. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een school voor v.w.o., bij het eindexamen vrijgesteld van de vakken en deelvakken van het gemeenschappelijk deel voor welke hij werd vrijgesteld van het volgen van onderwijs op grond van artikel 26e, eerste tot en met derde lid, of vijfde lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O.
4. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs, bij het eindexamen vrijgesteld van de deelvakken culturele en kunstzinnige vorming 1 en lichamelijke opvoeding 1 van het gemeenschappelijk deel.
5. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs, en in het bezit is van het diploma h.a.v.o., bij het eindexamen vrijgesteld van de volgende vakken van het gemeenschappelijk deel: algemene natuurwetenschappen, geschiedenis en maatschappijleer.
6. In afwijking van het eerste lid kan de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs, op zijn verzoek bij het eindexamen worden vrijgesteld van de deelvakken Franse taal en letterkunde 1 of Duitse taal en letterkunde 1 van het gemeenschappelijk deel of van beide, in de volgende gevallen:
 - a. de kandidaat heeft eerder in Nederland onderwijs op een school voor voortgezet onderwijs gevolgd en werd daarbij vrijgesteld van het volgen van onderwijs in een tweede moderne taal op grond van artikel 11e, eerste lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs, of van het volgen van onderwijs in Franse taal en letterkunde of Duitse taal en letterkunde of beide, op grond van artikel 21, tweede lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O. of artikel 26e, derde of vijfde lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O., of van het volgen van onderwijs in moderne taal en letterkunde 1 op grond van artikel 26e, vierde of vijfde lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O., of
 - b. de kandidaat heeft voordien buiten Nederland onderwijs gevolgd en daarbij geen of te weinig onderwijs in het overeenkomstige vak gevolgd.

7. De inspectie kan in bijzondere gevallen goedkeuren dat de in het zesde lid bedoelde vrijstelling wordt verleend aan een kandidaat die niet voldoet aan de in dat lid onder a of b genoemde voorwaarde.
8. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld met betrekking tot de voorwaarden waaronder en de wijze waarop de in het eerste lid, onderdeel c, bedoelde goedkeuring kan worden verleend.

Artikel 12. Eindexamen v.w.o. (gymnasium)

1. Het eindexamen v.w.o. (gymnasium) omvat:
 - a. de vakken en deelvakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, genoemd in artikel 26b, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O., met inachtneming van artikel 26b, achtste lid, eerste volzin, en met dien verstande dat voor de bepaling van de eindcijfers de onderdelen letterkunde van alle afzonderlijke moderne talen in het profiel tezamen als vak van het gemeenschappelijk deel worden aangemerkt,
 - b. de vakken en deelvakken van het profieldeel van een van de profielen, genoemd in artikel 26b, tweede tot en met vijfde lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O., waaronder tevens begrepen een profielwerkstuk, en
 - c. vakken, deelvakken en andere programma-onderdelen van het vrije deel van elk profiel, genoemd in artikel 26b, zevende lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O., die tezamen overeenkomen met een normatieve studielast van ten minste 960 uren zoals geldend voor de scholen voor v.w.o., met dien verstande dat door het bevoegd gezag vast te stellen vakken en andere programma-onderdelen onderdeel zijn van het eindexamen uitsluitend voorzover Onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend.
2. Het eindexamen v.w.o. (gymnasium) omvat in elk geval het vak Latijnse taal en letterkunde of het vak Griekse taal en letterkunde. Het kan beide vakken omvatten.
3. Indien voor de kandidaat het profieldeel een normatieve studielast heeft van meer dan 1840 uren, wordt het in het eerste lid, onderdeel c, genoemde getal van 960 uren met het meerdere verlaagd.
4. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een school voor v.w.o., bij het eindexamen vrijgesteld van de vakken en deelvakken van het gemeenschappelijk deel voor welke hij werd vrijgesteld van het volgen van onderwijs op grond van artikel 26e, eerste tot en met derde lid, of vijfde lid van het Inrichtingsbesluit W.V.O.
5. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs, bij het eindexamen vrijgesteld van het deelvak lichamelijke opvoeding 1 van het gemeenschappelijk deel.
6. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs, en die in het bezit is van het diploma h.a.v.o., bij het eindexamen vrijgesteld van de volgende vakken van het gemeenschappelijk deel: algemene natuurwetenschappen, geschiedenis en maatschappijleer.
7. In afwijking van het eerste lid kan de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs, op zijn verzoek bij het eindexamen worden vrijgesteld van de deelvakken Franse taal en letterkunde 1 of Duitse taal en letterkunde 1 van het gemeenschappelijk deel, of van beide, in de volgende gevallen:
 - a. de kandidaat heeft eerder in Nederland onderwijs op een school voor voortgezet onderwijs gevolgd en werd daarbij vrijgesteld van het volgen van onderwijs in een tweede moderne taal

op grond van artikel 11e, eerste lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs, of van het volgen van onderwijs in Franse taal en letterkunde of Duitse taal en letterkunde of beide, op grond van artikel 21, tweede lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O. of artikel 26e, derde of vijfde lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O., of van het volgen van onderwijs in moderne taal en letterkunde 1 op grond van artikel 26e, vierde of vijfde lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O., of

- b. de kandidaat heeft voordien buiten Nederland onderwijs gevolgd en daarbij geen of te weinig onderwijs in het overeenkomstige vak gevolgd.
8. De inspectie kan in bijzondere gevallen goedkeuren dat de in het zevende lid bedoelde vrijstelling wordt verleend aan een kandidaat die niet voldoet aan de in dat lid onder a of b genoemde voorwaarde.
9. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld met betrekking tot de voorwaarden waaronder en de wijze waarop de in het eerste lid, onderdeel c, bedoelde goedkeuring kan worden verleend.

Artikel 13. Eindexamen h.a.v.o.

1. Het eindexamen h.a.v.o. omvat:
 - a. de vakken en deelvakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, genoemd in artikel 26c, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O., met dien verstande dat voor de bepaling van de eindcijfers de onderdelen letterkunde van alle afzonderlijke moderne talen in het profiel tezamen als vak van het gemeenschappelijk deel worden aangemerkt,
 - b. de vakken en deelvakken van het profieldeel van een van de profielen, genoemd in artikel 26c, tweede tot en met vijfde lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O., waaronder tevens begrepen een profielwerkstuk, en
 - c. vakken, deelvakken en andere programma-onderdelen van het vrije deel van elk profiel, genoemd in artikel 26c, zevende lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O., die tezamen overeenkomen met een normatieve studielast van ten minste 320 uren zoals geldend voor de scholen voor h.a.v.o., met dien verstande dat door het bevoegd gezag vast te stellen vakken en andere programma-onderdelen onderdeel zijn van het eindexamen uitsluitend voorzover Onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend.
2. Indien voor de kandidaat het profieldeel een normatieve studielast heeft van meer dan 1160 uren, wordt het in het eerste lid, onderdeel c, genoemde getal van 320 uren met het meerdere verlaagd.
3. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een school voor h.a.v.o., bij het eindexamen vrijgesteld van de vakken en deelvakken van het gemeenschappelijk deel voor welke hij werd vrijgesteld van het volgen van onderwijs op grond van artikel 26e, eerste, vierde of vijfde lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O.
4. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs, bij het eindexamen vrijgesteld van de deelvakken culturele en kunstzinnige vorming 1 en lichamelijke opvoeding 1 van het gemeenschappelijk deel.
5. In afwijking van het eerste lid kan de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs op zijn verzoek bij het eindexamen worden vrijgesteld van het deelvak moderne taal en letterkunde 1 van het gemeenschappelijk deel in de volgende gevallen:
 - a. de kandidaat heeft eerder in Nederland onderwijs op een school voor voortgezet onderwijs gevolgd en werd daarbij vrijgesteld van het volgen van onderwijs in een tweede moderne taal

- op grond van artikel 11e, eerste lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs, of van het volgen van onderwijs in Franse taal en letterkunde en Duitse taal en letterkunde op grond van artikel 21, tweede lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O., of van het volgen van onderwijs in moderne taal en letterkunde 1 op grond van artikel 26e, vierde of vijfde lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O., of
- b. de kandidaat heeft voordien buiten Nederland onderwijs gevolgd en daarbij geen of te weinig onderwijs in het overeenkomstige vak gevolgd.
6. De inspectie kan in bijzondere gevallen goedkeuren dat de in het vijfde lid bedoelde vrijstelling wordt verleend aan een kandidaat die niet voldoet aan de in dat lid onder a of b genoemde voorwaarde.
 7. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld met betrekking tot de voorwaarden waaronder en de wijze waarop de in het eerste lid, onderdeel c, bedoelde goedkeuring kan worden verleend.

Artikel 14 t/m 21a

[Vervallen.]

Artikel 22. Eindexamen v.m.b.o. theoretische leerweg

1. Het eindexamen v.m.b.o. voor zover het betreft de theoretische leerweg, genoemd in artikel 10 van de wet, omvat:
 - a. de vakken die het gemeenschappelijk deel ingevolge artikel 10, vijfde lid, van de wet, omvat,
 - b. de twee vakken die het sectordeel ingevolge artikel 10, zesde lid, van de wet omvat, en
 - c. in het vrije deel twee nog niet in het sectordeel gekozen vakken, bedoeld onderscheidenlijk genoemd in artikel 10, zevende lid, onderdelen a en b, en onderdeel c voor zover het betreft de Friese taal, van de wet, met dien verstande dat het sectordeel en het vrije deel tezamen ten minste twee vakken omvatten die geen moderne taal zijn.
2. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat in de sector economie ten aanzien van wie toepassing is gegeven aan artikel 26n, tweede lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O., bij het eindexamen vrijgesteld van het vak Franse taal of het vak Duitse taal, genoemd in artikel 10, zesde lid, onderdeel c, van de wet, overeenkomstig genoemd artikel 26n, tweede lid. In plaats van elk vak waarvoor vrijstelling is verleend, doet de kandidaat eindexamen in het vak Arabisch, het vak Turks, het vak Spaans of het vak maatschappijleer II.
3. Indien de kandidaat in het vrije deel twee kunstvakken kiest, wordt één kunstvak gekozen uit de vakken behorende tot de beeldende vorming en één kunstvak uit de vakken muziek, dans en drama.
4. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs vrijgesteld van de vakken lichamelijke opvoeding en de vakken behorende tot de beeldende vorming, muziek, dans of drama van het gemeenschappelijk deel.
5. In afwijking van het eerste lid kan de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs, op zijn verzoek bij het eindexamen worden vrijgesteld van de vakken Franse taal of Duitse taal van het sectordeel of van beide. Artikel 11, zesde en zevende lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 23. Eindexamen v.m.b.o. basisberoepsgerichte leerweg

1. Het eindexamen v.m.b.o. voor zover het betreft de basisberoepsgerichte leerweg, genoemd in artikel 10b van de wet, omvat:
 - a. de vakken die het gemeenschappelijk deel ingevolge in artikel 10b, vijfde lid, van de wet, omvat,
 - b. de twee vakken die het sectordeel ingevolge artikel 10b, zesde lid, van de wet, omvat, en
 - c. in het vrije deel een tot de sector behorend afdelingsvak of een tot de sector behorend intrasectoraal programma, genoemd in artikel 26j van het Inrichtingsbesluit W.V.O.
2. Artikel 22, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 24. Eindexamen v.m.b.o. kaderberoepsgerichte leerweg

1. Het eindexamen v.m.b.o. voor zover het betreft de kaderberoepsgerichte leerweg, genoemd in artikel 10b van de wet, omvat:
 - a. de vakken die het gemeenschappelijk deel ingevolge in artikel 10b, vijfde lid, van de wet, omvat,
 - b. de twee vakken die het sectordeel ingevolge artikel 10b, zesde lid, van de wet, omvat, en
 - c. in het vrije deel een tot de sector behorend afdelingsvak of een tot de sector behorend intrasectoraal programma, genoemd in artikel 26j van het Inrichtingsbesluit W.V.O.
2. Artikel 22, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 25. Eindexamen v.m.b.o. gemengde leerweg

1. Het eindexamen v.m.b.o. voor zover het betreft de gemengde leerweg, genoemd in artikel 10d van de wet, omvat:
 - a. de vakken die het gemeenschappelijk deel ingevolge artikel 10d, vijfde lid, van de wet, omvat,
 - b. de twee vakken die het sectordeel ingevolge artikel 10d, zesde lid, van de wet, omvat,
 - c. in het vrije deel een nog niet in het sectordeel gekozen algemeen vak, bedoeld onderscheidenlijk genoemd in artikel 10d, zevende lid, onderdelen a en c, en onderdeel d voor zover het betreft de Friese taal, van de wet, en
 - d. een tot de sector behorend afdelingsvak of een tot de sector behorend intrasectoraal programma, genoemd in artikel 26j van het Inrichtingsbesluit W.V.O.
2. Artikel 22, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 25a t/m 30

[Vervallen.]

HOOFDSTUK III. REGELING VAN HET EINDEXAMEN

Afdeling 1. Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting

Artikel 31. Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting

1. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs, respectievelijk de examencommissie v.a.v.o., stelt een examenreglement vast. Het examenreglement bevat in elk geval informatie over de maatregelen, bedoeld in artikel 5, en de toepassing daarvan, alsmede regels met betrekking tot de organisatie van het eindexamen, de gang van zaken tijdens het eindexamen, en wat scholen voor voortgezet onderwijs betreft, de samenstelling en het adres van de in artikel 5 bedoelde commissie van beroep.
2. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs, respectievelijk de examencommissie v.a.v.o., stelt jaarlijks voor 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast, dat in elk geval betrekking heeft op het desbetreffende schooljaar. In het programma wordt in elk geval aangegeven welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst, de inhoud van de onderdelen van het schoolexamen, de wijze waarop het schoolexamen plaatsvindt, de herkansing van het schoolexamen, het herexamen van het schoolexamen, alsmede de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
3. Het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting worden door de directeur voor 1 oktober toegezonden aan de inspectie en verstrekt aan de kandidaten.

Afdeling 2. Schoolexamen.

Artikel 32. Schoolexamen

1. Het bevoegd gezag bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt. Het schoolexamen wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak, bedoeld in artikel 37. Het bevoegd gezag kan in afwijking van de tweede volzin een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak, doch na de aanvang van het eerste tijdvak. In afwijking van de tweede volzin geldt voor het v.m.b.o. dat het schoolexamen voor de vakken waarin geen centraal examen wordt afgelegd en, voor zover van toepassing, het sectorwerkstuk uiterlijk moeten zijn afgesloten op een datum gelegen na de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen, doch uiterlijk een week voordat de uitslag wordt vastgesteld. Het bevoegd gezag dat afwijkt van de tweede volzin, zendt de met het schoolexamen en het sectorwerkstuk behaalde resultaten zo spoedig mogelijk aan de inspectie.
2. Het schoolexamen v.w.o. in de deelvakken Franse taal en letterkunde 1 en Duitse taal en letterkunde 1 wordt afgesloten in het zesde leerjaar.

Artikel 33. Mededeling beoordeling schoolexamen

Voor de aanvang van het centraal examen maakt de directeur aan de kandidaat bekend, voorzover van toepassing:

- a. welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen,

- b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, en
- c. de beoordeling van het profielwerkstuk of het sectorwerkstuk.

Artikel 34

[Vervallen.]

Artikel 35. Beoordeling schoolexamen

1. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.
2. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden de in het eerste lid genoemde cijfers gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
3. In afwijking van het eerste lid, worden het deelvak culturele en kunstzinnige vorming 1 en het deelvak lichamelijke opvoeding 1 uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel, beoordeeld met «voldoende» of «goed». Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende deelvakken, zoals blijkt uit het examendossier. De eerste en tweede volzin zijn van overeenkomstige toepassing op de kunstvakken en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elke leerweg.
4. In afwijking van het eerste lid wordt het profielwerkstuk beoordeeld met «voldoende» of «goed». Deze beoordeling geschiedt op de grondslag van het genoegzaam voltooien van het profielwerkstuk, zoals blijkt uit het examendossier. De eerste en tweede volzin zijn van overeenkomstige toepassing op het sectorwerkstuk. Het sectorwerkstuk wordt beoordeeld door ten minste twee examinatoren die de kandidaat hebben begeleid bij de totstandkoming van het sectorwerkstuk.
5. De artikelen 35a en 35b zijn niet van toepassing op de in het derde en vierde lid genoemde gevallen.

Artikel 35a. Herkansing toetsen schoolexamen v.w.o. en h.a.v.o.

1. De kandidaat die eindexamen v.w.o. of h.a.v.o. aflegt, heeft met inachtneming van het tweede lid het recht om opnieuw dan wel alsnog deel te nemen aan toetsen van het schoolexamen die worden beoordeeld door middel van een cijfer, indien hij voor de desbetreffende toets een cijfer heeft behaald lager dan 6, dan wel door ziekte of ten gevolge van een bijzondere, van zijn wil onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest aan de desbetreffende toets deel te nemen.
2. Het bevoegd gezag stelt regels vast voor de toepassing van het eerste lid, waaronder in elk geval regels over het aantal malen dat aldus opnieuw dan wel alsnog aan een toets mag worden deelgenomen, met dien verstande dat dit aantal malen ten hoogste twee is. Het totale aantal malen dat aldus opnieuw dan wel alsnog aan een of meer toetsen mag worden deelgenomen is:
 - a. ten minste het aantal toetsen van het schoolexamen die worden beoordeeld door middel van een cijfer, gedeeld door tien, en
 - b. ten hoogste het aantal toetsen van het schoolexamen die worden beoordeeld door middel van een cijfer, gedeeld door vier.
3. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag het aantal malen dat opnieuw dan wel alsnog aan een of meer toetsen van het schoolexamen mag worden deelgenomen, vaststellen op een hoger

- aantal dan volgt uit de berekening in het tweede lid, onder b. Het bevoegd gezag stelt de inspectie daarvan in kennis, onder mededeling van de bijzondere redenen voor de verhoging.
4. De uitkomsten van de in het tweede lid genoemde delingen worden afgerond op het naasthogere gehele getal.
 5. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de kandidaat die deeleindexamen v.w.o. of h.a.v.o. aflegt. Het bevoegd gezag stelt regels vast voor de toepassing van het eerste lid, met dien verstande dat per vak of deelvak aan één toets eenmaal opnieuw dan wel alsnog mag worden deelgenomen. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag toestaan dat wordt afgeweken van de tweede volzin. Het bevoegd gezag stelt de inspectie daarvan in kennis.
 6. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij de eerder afgelegde toets van het schoolexamen geldt als definitief cijfer voor die toets.

Artikel 35b. Herexamen schoolexamen v.w.o. en h.a.v.o.

1. Onverminderd artikel 35a, eerste lid, kan de kandidaat die eindexamen v.w.o. of h.a.v.o. aflegt, voor één vak waarin alleen een schoolexamen wordt afgelegd, dat schoolexamen opnieuw afleggen, indien hij voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6. Het herexamen omvat door het bevoegd gezag aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
2. Het bevoegd gezag stelt vast hoe het cijfer van het herexamen wordt bepaald, waarbij de cijfers van die toetsen van het eerder afgelegde schoolexamen worden betrokken die betrekking hadden op niet tot het herexamen behorende onderdelen van het examenprogramma.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in een vak en bij het eerder afgelegde schoolexamen in dat vak geldt als eindcijfer voor dat vak.
4. Het eerste tot en met derde lid zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de kandidaat die deeleindexamen aflegt.

Artikel 35b1. Herexamen schoolexamen v.m.b.o.

1. Het bevoegd gezag kan bepalen dat de kandidaat die eindexamen of deeleindexamen aflegt, voor één of meer vakken het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen, met dien verstande dat het bevoegd gezag dit recht in elk geval verleent voor het vak maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijk deel van de leerwegen, indien de kandidaat voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6. Het herexamen omvat door het bevoegd gezag aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
2. Het bevoegd gezag stelt vast hoe het cijfer van het in het eerste lid bedoelde herexamen wordt bepaald. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in een vak en bij het eerder afgelegde schoolexamen in dat vak geldt als het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.

Artikel 35c. Examendossier

Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm. Het examendossier voor het v.m.b.o. omvat tevens de resultaten die de leerling heeft behaald voor de vakken, bedoeld in artikel 26g, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O. of artikel 26i, tweede lid, van dat besluit, voor zover in die vakken geen eindexamen is afgelegd.

HOOFDSTUK IV. CENTRAAL EXAMEN

Artikel 36. Gecommitteerden

1. De Informatie Beheer Groep, dan wel voor zover het landbouwonderwijs betreft Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, wijst voor elke school en voor elke instelling voor educatie en beroepsonderwijs, ten behoeve van het centraal examen een of meer gecommitteerden aan. De aanwijzing geldt tot de afloop van de herkansing. Indien de Informatie Beheer Groep, dan wel, voor zover het landbouwonderwijs betreft, Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, er om verzoekt, stelt het bevoegd gezag gecommitteerden ter aanwijzing voor.
2. De gecommitteerden ontvangen uit 's Rijks kas een vergoeding van de door hen gemaakte kosten volgens door Onze Minister te stellen regelen. Zij ontvangen tevens een door Onze Minister vast te stellen beloning voor het nazien en beoordelen van het schriftelijk werk, tenzij deze werkzaamheden voortvloeien uit hun taak zoals omschreven in het Rechtspositiebesluit onderwijspersoneel (Stb. 1985, 110).
3. Indien de Informatie Beheer Groep, dan wel, voor zover het landbouwonderwijs betreft, Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, krachtens dit artikel een leraar van een school heeft aangewezen als gecommitteerde ten behoeve van een andere school, draagt het bevoegd gezag van de eerstgenoemde school er zorg voor, dat de leraar de uit die aanwijzing voortvloeiende verplichtingen nakomt.

Artikel 37. Tijdvakken en afneming centraal examen

1. Het centraal examen voor de scholen voor voortgezet onderwijs wordt afgenomen in het laatste leerjaar.
2. Het centraal examen voor de scholen kent drie tijdvakken: het eerste, het tweede en het derde tijdvak.

Artikel 38. Opgave kandidaten centraal examen

1. De directeur deelt jaarlijks voor 1 november aan de Informatie Beheer Groep, dan wel, voor zover het landbouwonderwijs betreft, Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, mede hoeveel kandidaten in elk vak aan het centraal examen in het eerste tijdvak zullen deelnemen.
2. De directeur zendt jaarlijks ten minste drie dagen voor de aanvang van de centrale examens in het eerste tijdvak, aan de inspectie een lijst waarop voor iedere kandidaat vermeld staat in welke vakken hij centraal examen zal afleggen en waarop is aangegeven welke cijfers de kandidaat voor het schoolexamen heeft behaald. Voor de aanvang van het tweede tijdvak worden een lijst met de kandidaten, de in het eerste tijdvak door die kandidaten behaalde cijfers, de, voor zover van toepassing, alsnog behaalde cijfers voor het schoolexamen, alsmede een overzicht van het vak of de vakken waarin elke kandidaat examen zal afleggen, aan de inspectie gezonden.
3. Onmiddellijk na afloop van het eerste onderscheidenlijk het tweede tijdvak zendt de directeur aan de Informatie Beheer Groep, dan wel, voor zover het landbouwonderwijs betreft, Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, een lijst waarop voor ieder vak is aangegeven welke kandidaten aan het centraal examen in dat vak zullen deelnemen in het derde tijdvak.

4. Indien een examenprogramma differentiaties kent als bedoeld in artikel 7, derde lid, kan een kandidaat per tijdvak in niet meer differentiaties centraal examen afleggen dan volgens het desbetreffende programma is vereist.

Artikel 39. Centrale examencommissie vaststelling opgaven

1. Onze Minister stelt een centrale examencommissie vaststelling opgaven in. Deze commissie heeft als taak:
 - a. het vaststellen van de dagen en uren waarop de centrale examens in de verschillende tijdvakken aanvangen en waarop de toetsen van het centraal examen worden gehouden;
 - b. het tot stand brengen van de opgaven van de centrale examens;
 - c. het vaststellen van de opgaven van de centrale examens;
 - d. het tot stand brengen van de beoordelingsnormen voor de centrale examens;
 - e. het vaststellen van de beoordelingsnormen voor de centrale examens;
 - f. het geven van regels voor het bepalen van een score, voortvloeiend uit de beoordeling;
 - g. het geven van regels voor de omzetting van de scores in cijfers voor de centrale examens;
 - h. het geven van regels met betrekking tot de hulpmiddelen die gebruikt mogen worden bij het maken van de opgaven van de centrale examens;
 - i. het uitoefenen van andere door Onze Minister opgedragen taken.
2. De commissie, bedoeld in het eerste lid, kan bepalen dat een toets wordt afgenomen op een tijdstip dat is gelegen voor de aanvang van het eerste tijdvak.
3. Onze Minister geeft regels voor de vergoeding van de kosten en voor de beloning van de leden van de centrale examencommissie vaststelling opgaven.

Artikel 40. Regels omtrent het centraal examen

1. De Informatie Beheer Groep, dan wel, voor zover het landbouwonderwijs betreft, Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, zorgt ervoor dat de opgaven, de beoordelingsnormen en de door de commissie gegeven regels, bedoeld in artikel 39 met uitzondering van de in het eerste lid, onder g en h, bedoelde regels, tijdig worden gedrukt en verzonden aan de directeur van de school.
2. De directeur zorgt ervoor, dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd. De commissie, bedoeld in artikel 39, kan opgaven aanwijzen waarop de eerste volzin niet van toepassing is.
3. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook, aangaande de opgaven gedaan, uitgezonderd mededeling van door de commissie, bedoeld in artikel 39, vastgestelde errata.
4. De directeur draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend.
5. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de directeur samen met het gemaakte examenwerk.
6. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten.
7. De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.

8. Bij ministeriële regeling kan ten aanzien van een of meer zittingen worden bepaald dat de kandidaten de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen alsmede andere door hen gemaakte stukken inleveren bij een van degenen die toezicht houden. Bij die regeling wordt bepaald wanneer de opgaven, de aantekeningen en de andere stukken, bedoeld in de eerste volzin, aan de kandidaten worden teruggegeven.

Artikel 41. Correctie centraal examen

1. De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator in het desbetreffende vak. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past bij zijn beoordeling de normen toe alsmede de regels voor het bepalen van de cijfers die zijn voorgeschreven door de commissie, bedoeld in artikel 39. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in een cijfer uit de schaal van cijfers, genoemd in artikel 35, tweede lid.
2. De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de cijfers, bedoeld in het eerste lid onverwijld aan de betrokken gecommiteerde toekomen.
3. De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past bij zijn beoordeling de regels voor het bepalen van de cijfers, bedoeld in het eerste lid toe.
4. Onze Minister kan nadere voorschriften geven voor de uitvoering van de voorgaande leden.
5. Onze Minister kan bepalen, dat in verband met de aard van de opgaven, ter vermindering van overbelasting van de gecommiteerden dan wel ter versnelling van de examenprocedure wordt afgeweken van de overige leden van dit artikel en van artikel 42.

Artikel 41a. Beoordeling praktisch gedeelte centraal examen v.m.b.o.

1. De directeur draagt er zorg voor dat bij het maken van het praktisch gedeelte van het centraal examen van een eindexamen v.m.b.o., de examinerator in het desbetreffende vak of programma aanwezig is. De examinerator beoordeelt de prestaties tijdens het maken van de praktijkopgaven en legt zijn bevindingen van de verrichtingen van de kandidaat schriftelijk vast, volgens daartoe door de in artikel 39 bedoelde commissie gegeven richtlijnen. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de in artikel 39, eerste lid, onderdeel e, bedoelde beoordelingsnormen toe. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in de score, bedoeld in artikel 39, eerste lid, onderdeel f. De examinerator zendt de score en voor zover mogelijk het beoordeelde werk aan de directeur.
2. De gecommiteerde beoordeelt het resultaat van de praktijkopgaven, alsmede de verrichtingen van de kandidaat zoals blijkend uit de in het eerste lid bedoelde schriftelijke vastlegging daarvan. De directeur overhandigt de gecommiteerde daartoe een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal, alsmede de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid. Artikel 41, vierde en vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 42. Vaststelling cijfer centraal examen

1. De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het cijfer voor het centraal examen vast. Daarbij gebruiken zij één van de cijfers uit de schaal van cijfers, genoemd in artikel 35, tweede lid.

2. Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het cijfer bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde cijfer. Indien het gemiddelde, bedoeld in de vorige volzin, een cijfer is dat als tweede decimaal een 5 heeft, wordt de eerste decimaal met 1 verhoogd.

Artikel 43. Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen

1. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen.
2. De inspectie verzoekt de commissie, bedoeld in artikel 39, eerste lid, nieuwe opgaven vast te stellen en bepaalt op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.

Artikel 44. Onvoorziene omstandigheden centraal examen

Indien door onvoorziene omstandigheden het centraal examen in één of meer vakken aan één of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, beslist Onze Minister hoe alsdan moet worden gehandeld.

Artikel 45. Verhinderung centraal examen

1. Indien een kandidaat om een geldige reden ter beoordeling van de directeur is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen op ten hoogste twee toetsen te voltooien.
2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie zijn eindexamen te voltooien. Kandidaten van een school voor v.b.o. leggen het centraal examen af ten overstaan van de staatsexamencommissie m.a.v.o.
3. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de directeur aan bij de voorzitter van de desbetreffende staatsexamencommissie. In dat geval deelt de directeur aan de commissie mede welke cijfers de kandidaat voor het schoolexamen en het eventueel reeds afgelegde gedeelte van het centraal examen heeft behaald, alsmede, wanneer dat zich voordoet, dat ten behoeve van de kandidaat toepassing is gegeven aan artikel 55, eerste, tweede dan wel derde lid, en waaruit deze toepassing bestaat.
4. Na afloop van het derde tijdvak deelt de staatsexamencommissie het resultaat mede aan de directeur.

Artikel 46

[Vervallen.]

HOOFDSTUK V. UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING

Artikel 47. Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.

2. De directeur bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Voor de in artikel 10b van de wet genoemde basisberoepsgerichte leerweg geldt in afwijking van de eerste volzin dat voor de bepaling van het eindcijfer het cijfer voor het schoolexamen tweemaal wordt meegerekend, en het cijfer voor het centraal examen éénmaal. Indien de uitkomst van de berekening, bedoeld in de eerste of tweede volzin, niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.

Artikel 48. Vaststelling uitslag

1. De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van artikel 49.
2. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de directeur en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

Artikel 49. Uitslag

1. De kandidaat die eindexamen v.m.b.o. heeft afgelegd, is geslaagd indien hij:
 - a. voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger, of
 - b. voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 4 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger, of
 - c. voor twee van zijn examenvakken, waarvan ten hoogste één behorend tot het sectordeel, het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger, met dien verstande dat het eindcijfer van het afdelingsvak of intrasectorale programma in de basisberoepsgerichte en de kaderberoepsgerichte leerweg wordt meegerekend als twee eindcijfers.
2. In aanvulling op het eerste lid geldt tevens dat voor de vakken lichamelijke opvoeding en het kunstvak uit het gemeenschappelijk deel en in de gemengde en de theoretische leerweg voor het sectorwerkstuk de kwalificatie «voldoende» of «goed» is behaald.
3. De kandidaat die eindexamen v.w.o. of h.a.v.o. heeft afgelegd en het centraal examen voor alle vakken heeft afgelegd binnen een schooljaar, is geslaagd indien hij:
 - a. gemiddeld voor al zijn examenvakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, daaronder niet meer dan twee cijfers lager dan 6, waarvan ten hoogste één 4 en geen cijfer lager dan 4, en
 - b. gemiddeld voor de vakken van het profieldeel als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, daaronder niet meer dan één cijfer lager dan 6.
4. In aanvulling op het derde lid geldt tevens als voorwaarde dat het profielwerkstuk, en bij scholen voor v.w.o. en h.a.v.o. bovendien de deelvakken culturele en kunstzinnige vorming 1 en lichamelijke opvoeding 1 van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, moeten zijn beoordeeld als «voldoende» of «goed».
5. De kandidaat die deeleindexamen heeft afgelegd, is geslaagd voor dat deeleindexamen indien hij voor het desbetreffende vak een eindcijfer van 6 of meer heeft behaald.

6. De kandidaat die eindexamen dan wel deeleindexamen heeft afgelegd en die niet voldoet aan de voorwaarden, genoemd in het eerste tot en met vierde lid, respectievelijk genoemd in het vijfde lid, is afgewezen, behoudens de mogelijkheid tot herkansing, bedoeld in artikel 51.
7. Zodra de uitslag ingevolge het eerste tot en met zesde lid is vastgesteld, maakt de directeur deze tezamen met de eindcijfers schriftelijk aan iedere kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 51 bepaalde. De in de eerste volzin bedoelde uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 51, eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 50. Deeleindexamen aan meer dan één instelling voor educatie en beroepsonderwijs

1. Ten aanzien van een kandidaat die in een schooljaar deeleindexamens aan twee of meer instellingen voor educatie en beroepsonderwijs aflegt welke deeleindexamens samen een eindexamen omvatten, wordt bij de bepaling van de uitslag artikel 49, eerste lid, of tweede en derde lid, toegepast.
2. De in het eerste lid bedoelde kandidaat doet een schriftelijk verzoek tot toepassing van artikel 49, eerste lid, of tweede en derde lid, aan de examencommissie v.a.v.o. van de instelling voor educatie en beroepsonderwijs waar hij deeleindexamen in het grootste aantal vakken aflegt.
3. Bij ministeriële regeling kunnen voorschriften worden gegeven met betrekking tot de uitvoering van het eerste en tweede lid.

Artikel 51. Herkansing centraal examen

1. De kandidaat heeft voor één vak waarin hij reeds examen heeft afgelegd, nadat de uitslag volgens artikel 49 is vastgesteld het recht in het tweede tijdvak of, indien artikel 45, eerste lid, van toepassing is, in het derde tijdvak, opnieuw dan wel alsnog deel te nemen aan het centraal examen.
2. De kandidaat stelt de directeur voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 48 en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
5. Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de vakken waarin in een examenjaar deeleindexamen is afgelegd. De kandidaat die in een examenjaar zowel eindexamen als een of meer deeleindexamens aflegt, oefent het in het eerste lid bedoelde recht per examenjaar ten hoogste eenmaal uit.

Artikel 52. Diploma en cijferlijst

1. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een lijst uit waarop zijn vermeld de cijfers voor het schoolexamen, indien zich dat voordoet volgens welke differentiatie als bedoeld in artikel 7, derde lid, elk vak is geëxamineerd en de cijfers voor het centraal examen, de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk of het sectorwerkstuk, de beoordeling van het profielwerkstuk of het sectorwerkstuk, en bij scholen voor v.w.o. en h.a.v.o. de beoordeling van de deelvakken culturele en kunstzinnige vorming 1 en lichamelijke opvoeding 1, de eindcijfers voor de examenvakken, alsmede de uitslag van het

- eindexamen. Bij scholen voor m.a.v.o. en v.b.o. worden tevens vermeld de beoordeling van het kunstvak en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van de leerweg.
2. De examencommissie v.a.v.o. reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor een deeleindexamen afgewezen kandidaat een lijst uit waarop ten aanzien van de eindexamenvakken waarvoor hij een eindcijfer lager dan 6 heeft behaald, zijn vermeld de cijfers van het schoolexamen, de cijfers van het centraal examen en de eindcijfers.
 3. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit, waarop alle vakken zijn vermeld die bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken. Op het diploma v.m.b.o. is de leerweg vermeld die bij de uitslag is betrokken. Duplicaten van diploma's worden niet verstrekt.
 4. Tevens reikt de directeur op verzoek van de kandidaat een diploma uit aan de kandidaat die in een of meer vakken met gunstig gevolg deeleindexamen heeft afgelegd en die daarnaast een certificaat of een bewijs van vrijstelling overlegt voor andere vakken die tezamen met eerder bedoelde vakken een eindexamen vormen.
 5. Voor de toepassing van het vierde lid worden met certificaten gelijkgesteld, certificaten als bedoeld in het Besluit staatsexamens v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o. 1978.
 6. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste tezamen een eindexamen vormen, worden de eindcijfers van de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.
 7. Onze Minister stelt de modellen van de cijferlijst vast.
 8. De directeur en de secretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.
 9. De directeur reikt aan de kandidaat van een school voor m.a.v.o. of een scholengemeenschap die in elk geval een school voor m.a.v.o. omvat, die met goed gevolg het examen v.m.b.o. in de gemengde leerweg heeft afgelegd en bovendien examen heeft afgelegd in een algemeen vak en met het meetellen van dat vak voldoet aan artikel 49 voor zover het betreft de theoretische leerweg, op diens verzoek het diploma v.m.b.o. in de theoretische leerweg uit.

Artikel 53. Certificaten

1. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan de kandidaat die deeleindexamen heeft afgelegd een certificaat uit waarop het vak of de vakken vermeld staan waarvoor hij een eindcijfer van 6 of meer heeft behaald.
2. De directeur reikt aan de definitief voor het eindexamen afgewezen kandidaat van een instelling voor educatie en beroepsonderwijs die voor een of meer vakken een eindcijfer van 6 of meer heeft behaald, een certificaat uit.
3. De directeur reikt aan de definitief voor het eindexamen afgewezen kandidaat van een dagschool die de school verlaat en die voor een of meer vakken van zijn laatst afgelegde eindexamen een eindcijfer van 6 of meer heeft behaald, een certificaat uit.
4. Het certificaat vermeldt in ieder geval het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer van 6 of meer heeft behaald, het voor dat vak of die vakken behaalde eindcijfer, de cijfers, behaald voor het schoolexamen en voor het centraal examen daarin, de soort van school waaraan het examen heeft plaatsgevonden, alsmede de datum waarop de uitslag van het examen is vastgesteld.
5. Onze Minister stelt het model van het certificaat vast.

Artikel 54

[Vervallen.]

HOOFDSTUK VI. OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 55. Afwijking wijze van examineren

1. De directeur kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
 - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld,
 - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
 - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
3. Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
 - a. het vak Nederlandse taal en letterkunde;
 - b. het vak Nederlandse taal;
 - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.
5. Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

Artikel 56. Gegevensverstrekking

Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de definitieve uitslag stuurt het bevoegd gezag aan de Informatie Beheer Groep, dan wel, voor zover het landbouwonderwijs betreft, Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, en aan de inspectie een lijst waarop voor alle kandidaten zijn vermeld:

- a. de vakken waarin examen is afgelegd;
- b. de cijfers van het schoolexamen;
- c. de cijfers van het centraal examen;

- d. de eindcijfers;
- e. de uitslag van het eindexamen of het deeleindexamen.

Artikel 57. Bewaren examenwerk

1. Het werk van het centraal examen der kandidaten en de lijsten bedoeld in artikel 56, worden gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de directeur, ter inzage voor belanghebbenden.
2. Een door de directeur en de secretaris van het eindexamen ondertekend exemplaar van de lijst, bedoeld in artikel 56 wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag in het archief van de school bewaard.
3. De directeur draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.

Artikel 58. Afwijkende inrichting examen

Ten behoeve van experimenten met een andere inrichting van het eindexamen kan Onze Minister toestaan dat van dit besluit wordt afgeweken.

Artikel 59. Spreiding voltooiing eindexamen

1. Het bevoegd gezag kan, de inspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en ten aanzien van een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het eindexamen gespreid over twee opeenvolgende schooljaren wordt afgelegd. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten. Aan een kandidaat van een instelling voor beroepsonderwijs en educatie kan de in de eerste volzin bedoelde toestemming uitsluitend worden verleend indien de kandidaat de bedoeling had, in het laatste leerjaar centraal examen af te leggen in alle betrokken eindexamenvakken, en dit voornemen tijdig aan het begin van het desbetreffende schooljaar aan het bevoegd gezag kenbaar heeft gemaakt.
2. Het bevoegd gezag geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. Artikel 51, eerste tot en met vierde lid, is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid eindexamen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het eindexamen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de cijfers van de centrale examens die zijn afgelegd in het eerste schooljaar van het gespreid eindexamen, zendt het bevoegd gezag aan de inspectie een lijst waarop voor die kandidaat zijn vermeld de gegevens, genoemd in artikel 56, onderdelen a tot en met d.

4. De vaststelling van de uitslag geschiedt overeenkomstig artikel 49, eerste lid, respectievelijk tweede en derde lid.
5. De directeur en de secretaris van het eindexamen kunnen aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid eindexamen toepassing geven aan het vijfde lid.

Artikel 60. Scholen, aangewezen met toepassing van artikel 56a WVO

Ten aanzien van het eindexamen aan een school die is aangewezen op grond van artikel 56 van de wet, op welke school op grond van artikel 12.2.11 van de Wet educatie en beroepsonderwijs artikel 56a van de wet van toepassing is, zijn van overeenkomstige toepassing de bepalingen van dit besluit die betrekking hebben op de instellingen voor educatie en beroepsonderwijs, onder de voorwaarde dat deze scholen ten aanzien van de toelating van de leerlingen toepassing geven aan het bepaalde bij en krachtens de Wet educatie en beroepsonderwijs ten aanzien van de leeftijd voor toelating tot de opleidingen v.a.v.o.

HOOFDSTUK VII. SLOT- EN OVERGANGSBEPALINGEN

Artikel 61 t/m 65

[Vervallen.]

Artikel 66. Handhaving voorschriften oude stijl

De op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit door Onze Minister gegeven regelingen en beschikkingen ter uitvoering van het Eindexamenbesluit dagscholen v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o., het Eindexamenbesluit avondscholen v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o. en het Eindexamenbesluit l.b.o. berusten vanaf dat tijdstip op dit besluit.

Artikel 67. Inwerkingtreding

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 augustus 1990.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid treden de artikelen 53, 54, 60, 62 en 65, de onderdelen C, D, E, F en G, in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin dit besluit wordt geplaatst en werken terug tot en met 1 augustus 1988.

Artikel 68. Citeertitel

Dit besluit kan worden aangehaald als: Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.